

ADEM RUIMTE

Voor Joline, Thijs en Cher

Ademruimte

Je lichaam ademt zuurstof
Je geest ademt waarheid
Je ziel ademt liefde

Matthijs Goedegebuure

Ontdekkingen over Jezus, autoriteit,
talent, zelfbeeld, relaties en mens-zijn.

jarsons
2012

Goedegebuure Consultancy
Professionals met visie!

www.goedegebuure.info
www.talentassessment.nl
www.jarsons.nl

Ontwerp omslag: Matthijs Goedegebuure
Druk: Drukkerij Van der Perk B.V.

ISBN 978-94-91405-00-6
NUR 707

Copyright © 2011 Matthijs Goedegebuure
1^e druk 2011
2^e druk 2012
3^e druk 2013

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën van de website en de informatie is toegestaan op grond van artikel 16B Auteurswet 1912 jo. het Besluit van 20 juni 1974, Stb. 351, zoals gewijzigd bij Besluit van 23 augustus 1985, Stb. 471 en artikel 17 Auteurswet 1912, bestaat de verplichting de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht Hoofddorp (Postbus 3060, 2130 KB).

Voor het overnemen van gedeelte(n) van de website en de informatie in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) dient men zich tot de uitgever te wenden.

Verantwoording

In dit boek vertel ik over persoonlijke ontdekkingen die mij drijven en inspireren in mijn leven. Deze ontdekkingen komen voornamelijk voort uit mijn eigen leven: mijn familie, mijn vriendenkring, mijn ervaringen in pastoraat, mijn hobby's, prediking, coaching, gemeentewerk, worship-teams en hulpverlening. Mijn werkervaring als adviseur, oprichter van Jarsons BV, spreker en oudste (binnen een kerkelijke gemeente) is hierin leidend. Ik publiceer dit boek vanuit mijn passie als oprichter van Jarsons BV en niet vanuit mijn functie als gz-psycholoog. Hiermee ben ik professioneel 'ingedekt', maar ik wil er graag iets aan toevoegen.

Omdat ik ook werkzaam ben als psycholoog binnen de geestelijke gezondheidszorg in Nederland, wil ik nadrukkelijk vermelden dat dit boek geen wetenschappelijke publicatie is en ook geen handboek voor de behandeling van psychische stoornissen. Evenmin geeft dit boek een beeld van mijn werkwijze als professioneel hulpverlener. Als gz-psycholoog houd ik me zo goed mogelijk aan de wetenschappelijke standaards binnen mijn vakgebied. Daarnaast zoek ik, zoals velen van mijn vakgenoten, naar inspiratie om fris te blijven als therapeut. Dit boek is uitsluitend een verslag van wat mij inspireert voor de diverse functies die ik in de maatschappij vervul. Het is geen verslag van de wetenschappelijke stand van zaken of behandelmethodiek binnen de psychologie. Ook niet binnen de 'christelijke psychologie'.

Ondanks dat ben ik mij ervan bewust dat ik zorgvuldig om moet gaan met mijn functie als psycholoog, en realiseer ik me dat ook mijn publicaties buiten mijn vakgebied impact kunnen hebben op de wijze waarop mensen psychische problemen interpreteren en hanteren. De doelgroep voor deze publicatie is: christenen die inspiratie en tools zoeken voor het zich bewust worden en inzetten van hun talenten vanuit hun levensovertuiging en/of: anderen willen helpen bij het ontdekken en inzetten van hun talenten. Dit boek is niet specifiek geschreven voor mensen met ernstige psychische problemen.

Als u *gelovig* bent en *ernstige psychische problemen* heeft, dan adviseer ik u om professionele hulp te zoeken. Ga niet in uw eentje met dit boek aan de slag. Zoek zo mogelijk ook pastorale steun in uw kerk of gemeente. Bespreek met uw voorganger, predikant, pastoraal werker of hulpverlener of het zinvol is dit boek te lezen en te betrekken bij uw begeleiding of behandeling.

Als u *niet gelovig* bent en *ernstige psychische problemen* heeft, is dit boek minder geschikt voor u. Het is geschreven vanuit spirituele uitgangspunten die voor de meeste christenen heel 'gewoon' en vertrouwd zijn (het bestaan van God, Jezus, engelen, demonen, gebedskracht, schepping, eeuwigheid, ...) maar minder herkenbaar en zelfs 'vreemd' zijn voor niet-gelovigen. Als u bij mij in therapie zou zijn, zou ik u niet vermoeien met de spirituele denkbeelden die mij dierbaar zijn, maar u zo goed mogelijk helpen met bijvoorbeeld cognitieve gedragstherapie. Als u daarna graag wilt weten wat mij persoonlijk inspireert, dan is dit boek vast en zeker interessant.

Bent u *niet gelovig* en heeft u *geen last van ernstige psychische stoornissen*, dan wil ik u best uitdagen dit 'vreemde' boek te lezen en mee te voelen hoe het christelijk geloof mij inspireert om mijn plek in deze maatschappij in te nemen.

Matthijs Goedegebuure

Papendrecht, 29 oktober 2011

Inhoud

Verantwoording	5
Voorwoord	9
DEEL 1 GEEST, ZELFBEELD EN IDENTITEIT	
1 De geest van de mens	15
2 Is een goed zelfbeeld echt nodig?	24
3 Werk aan je toekomstbeeld!	31
4 Wereldbeeld: akker of begraafplaats?	38
5 Innerlijke beelden	42
6 Je diepste identiteit	43
DEEL 2 TALENT	
7 De waarde van talent	50
8 Talent: de unieke mix van 'beetjes'	53
9 Het Jarsons-principe	62
DEEL 3 GEESTELIJKE AUTORITEIT	
10 Over autoriteit	78
11 Autoriteit en geld	90
12 Autoriteit en houding	96
DEEL 4 CHRISTELIJKE LEVENSHOUDING	
13 Gewoon in de rij	104
14 Wat is nu liefde ... ?	108
15 Willen	110
16 De ontwerper, de bouwer en de baas	116
17 In de trein of in het zadel	119
18 De spelletjes van je vlees	125
DEEL 5 GELOOF EN VERTROUWEN	
19 De knipoog van mijn vader	130
20 Als U God bent, doe dan iets ... !	135

21 Onuitblusbaar	139
22 De boom van vraagtekens	142
23 Vergeving en Godsvertrouwen	150
24 De noodzaak van vertrouwelingen	153
25 Kwetsbaar zijn of sterk zijn?	158

DEEL 6 STRIJD, GROEI EN GENEZING

26 Waarom is seksueel misbruik zo ingrijpend?	164
27 Ouder, volwassene en kind	170
28 Volwassen communicatie	184
29 Satans missie en strategie	190
30 Leven in waarheid	192
31 De dood als achterdeur	198
32 Waarom haat Satan mensen?	201
33 Veranderen ... een paar tips	206

DEEL 7 ONTDEKKINGEN

34 Lopers voor elk slot	210
35 De beste inspiratie	213
36 Spreuken	217

DEEL 8 PERSOONLIJKE VISIE

37 Persoonlijke visieformulier	224
Index	237
Bibliografie	241

Voorwoord

Dit boek is niet geschreven, het is ontstaan. Ontstaan vanuit een passie om zoveel mogelijk mensen te helpen aan de goede 'plaatjes': de goede plaatjes van God en het goede plaatje van jezelf. Maar ook het juiste plaatje van de wereld om je heen en het echte plaatje van je toekomst. Deze plaatjes heb je nodig. Ze vormen in je geest een kompas dat je de weg wijst naar je ultieme bestemming; de plek waar je echt tot je recht komt met jouw talenten. Met de verkeerde plaatjes in je geest kom je op een dwaalspoor en mis je minstens een belangrijk deel van je bestemming.

De passie om zoveel mogelijk christenen te helpen in het ontwikkelen van een goed godsbeeld, zelfbeeld, wereldbeeld en toekomstbeeld is ontstaan door het lezen en herlezen van de allerlaatste gelijkenis van Jezus. Twee dagen voor Hij gekruisigd wordt, geeft Jezus zijn leerlingen een allerlaatste les over het Koninkrijk van God in de eindtijd. Hij zoomt in deze les in op 'de man met het ene talent'. Een tragisch verhaal over iemand die in vergelijking met de anderen minder talenten krijgt, het ook nog eens helemaal fout doet en uiteindelijk buiten geworpen wordt in de duisternis. Ik heb me lang afgevraagd waarom Jezus zijn enorme reeks gelijkenissen afsluit met zo'n negatief verhaal. Waarom niet een bemoedigende of positieve afsluiter?

Stap voor stap werden mij twee dingen duidelijk. Ten eerste: deze man met het ene talent is blijkbaar heel belangrijk in de eindtijd. Anders leg je daar niet zo de nadruk op in je laatste les. Ten tweede: Jezus laat in dit verhaal zien wat er gebeurt als je diep in je geest de 'verkeerde plaatjes' te pakken hebt. Deze 'eentalenter' ziet de akker als een begraafplaats voor zijn talent. Hij noemt zijn eigen talent 'het uwe' en kansen ziet hij als angstige doemscenario's. Tenslotte ziet hij een gevende heer als een 'hard mens die maait waar hij niet heeft gezaaid'. De gevolgen hiervan zijn dramatisch en eeuwig. Deze inzichten gaven mij een schok van herkenning. In de afgelopen twintig jaar heb ik als christen-psycholoog honderden christenen mogen helpen om deze verkeerde beelden in te ruilen voor de zuivere beelden zoals God ze bedoeld heeft.

Deze laatste gelijkenis van Jezus en zijn onovertroffen passie voor het Koninkrijk heeft me aangespoord om in weblogs, websites, cursusmappen, mails, etc. te schrijven over de meest uiteenlopende onderwerpen die christenen bezighouden. Ze waren niet bedoeld voor een boek. Maar op verzoek van enkele mensen en vanuit het

verlangen dat zoveel mogelijk christenen hun talent echt gaan inzetten heb ik een aantal van mijn schrijfsels samengebundeld tot een boek.

Doordat alle artikelen als losse stukken zijn geschreven is het een wat vreemd boek geworden, vind ik zelf. Er zitten instructies in, maar ook stappen-plannen, verhalen, Bijbelstudies. Artikelen voor managers en schrijfsels voor mijn cliënten. Notities voor collega's en reflectieverslagen voor mezelf. Teksten die gericht zijn op gelovigen, en artikelen voor seculiere lezers. Gezellige stukken en hier en daar wat zwaardere kost. Het is een caleidoscoop van schrijfsels. Ik heb ze grotendeels laten staan zoals ze waren. De echte waarheidszoekers zullen hun parels en schatten er wel uit opduiken. Het troost me dat de Bijbel zelf ook zo'n soort Boek is; mijn boekje komt daar uit voort.

Door deze opzet kun je in hoofdstuk 1 beginnen, maar ook in een ander hoofdstuk. Je kunt *alles* lezen, maar ook alleen bepaalde *gedeelten*. Je kunt het via de index achterin als een naslagboekje gebruiken om mijn gedachten over een bepaald onderwerp op te zoeken, of als werkboek om aan je talent te werken. Maar ook om aan je huwelijk te werken, of je bedrijf, je visie, je team, je communicatie. Het zit er allemaal in. De vragen bij ieder hoofdstuk helpen je op weg. Kortom: doe er mee wat aansluit bij *jouw eigen* zoektocht. Ik adviseer je in ieder geval om 1. eerst je eigen vragen concreet op te schrijven, en 2. biddend te lezen. Alleen wie zoekt, zal iets vinden. Ik geloof en bid dat de Heilige Geest dit boek zal gebruiken om tot je te spreken.

Voor de theologen onder ons die Ademruimte lezen: ik heb niet de pretentie of de wens een theologisch stuk te schrijven. Ik beschrijf mijn persoonlijke ontdekkingen. Het is daarom dat ik het boek niet heb doorspekt met bijbelteksten om mijn gelijk te bewijzen. Ik wil iedereen vragen kritisch te lezen en te toetsen of mijn ontdekkingen in lijn zijn met Gods Woord. Ik stel mijn mening graag bij als die buiten de Bijbelse kaders gaat.

Ik wil een aantal mensen graag bedanken: het hele Jarsons-team bestaande uit Marja Meijers, Ton Swart, Huibert Uittenbogaard, Edwin van der Vlist, Gerrit-Jan Verstoep, Wendela Verstoep, Gerard Nederend, Yvonne Nederend en Danny Dane. Jullie durven het aan om samen met mij te investeren in het Jarsons-project dat bij het verschijnen van dit boek nog in de kinderschoenen staat. Mede door jullie investeringen, betrokkenheid en enthousiasme over de Jarsons-visie is ook dit boek ontstaan. Een speciaal woord van dank is voor mijn cliënten die me in de afgelopen jaren zoveel vertrouwelijke informatie uit hun leven hebben toevertrouwd, dat ik minstens even veel van jullie heb geleerd als jullie van mij. Ik heb mezelf vaker in jullie worstelingen herkend dan jullie misschien beseften. Nel Borst en Christine van den Brink, mijn collega-psychologen en intervisiegenoten: tijdens onze gezellige meetings waren jullie soms de eersten waar ik mijn ontdekkingen mee deelde. Jullie eerste reacties daarop waren altijd belangrijk voor me. Kees de Zwart van Drukkerij

Van der Perk: je genereuze last-minute aanbieding om dit boek extra cachet te geven was een geschenk uit de hemel. Het snel bijeengeroepen en enthousiaste team editors: mijn moeder Dineke, mijn zus Esther, Esther van Seters-Taute, Bert van Seters, Wendela Verstoep en Yvonne Nederend. Dankzij jullie hoef ik me in ieder geval niet te schamen voor taalgebruik en spelling.

Ik dank mijn hemelse Vader, mijn Koning en Vriend Jezus Christus en mijn Goddelijke Metgezel de Heilige Geest. Zonder U Drieën zou ik een stofje in een ruimtestorm zijn geweest. Dankzij U ben ik een Mens. Ik hoop dat dit boek U ook een stukje Ademruimte geeft in mensenlevens.

Tenslotte bedank ik de allerliefste en trouwste vrouw die ik ooit heb ontmoet: Edith. Wij horen al duizenden jaren bij elkaar; ons leven is de meest spannende reis door de gekste gebieden. I love you. Zonder jou bestond ik niet meer, laat staan dit boek. Ik draag dit boek op aan onze dochter Joline, onze zoon Thijs en onze pleegdochter Cher. Ik verwacht nog lang bij jullie te zijn, maar voor het geval het anders loopt, heb ik gelukkig een groot deel van mijn routekaarten voor het leven hier voor jullie kunnen verwoorden. Dit is een blauwdruk van alles waar ik in geloof. Lees desnoods de schrijfsels van je vader in elke fase van je leven weer een keer door en voeg je eigen ontdekkingen daar aan toe. En deel die weer met anderen! Jullie zullen weer verder komen dan je vader en moeder!

DEEL 1

GEEST, ZELFBEELD EN IDENTITEIT

1

De geest van de mens

11 oktober 2008 09.13 uur. Dit artikel is geschreven uit dankbaarheid over de unieke positie in de schepping die God aan mensen heeft gegeven. Hier begint je ontdekkingsstocht naar wie je bent en wat je toevertrouwd is.

De werkelijkheid bestaat uit twee delen: de *zichtbare* wereld en de *onzichtbare* wereld. Bij de meeste gelovigen is dit bekend als de *natuurlijke* en de *geestelijke* wereld. De Bijbel spreekt vaak over de 'aarde' en de 'hemel'. De 'hemelse gewesten' horen ook bij de hemel in de onzichtbare, geestelijke wereld.

In de *zichtbare* wereld bevindt zich alles wat *fysiek* is: materie, planten, dieren en mensen. Dit zichtbare deel van de werkelijkheid is voor de meeste mensen het 'vertrekpunt' van hun denken en hun keuzes. We baseren onze keuzes op wat we in de zichtbare wereld zien en ervaren. We zien hoe een vaatwasser werkt en gaan er vanuit dat deze altijd of minstens voorlopig zo blijft werken. Dat is ook logisch, hoewel we regelmatig ervaren dat onzichtbare krachten de geschiedenis soms een andere wending geven.

Er bestaat ook een ander deel van de werkelijkheid: een geestelijk, *onzichtbaar* gedeelte. Hier bestaan dingen die we *niet* zien, maar die er toch zijn. In de onzichtbare wereld bevindt zich alles wat geestelijk is: God, Satan, engelen, demonen, geesten, en: mensen. De Bijbel stimuleert mensen om deze geestelijke wereld het vertrekpunt van hun denken en hun keuzes te maken. 'Bedenk de dingen die boven zijn, niet die op de aarde zijn'.

De unieke positie van de mens

De mens is het *enige* schepsel dat zich voortdurend in *beide* werkelijkheden bevindt. Maar ook in beide werkelijkheden *actief* kan zijn. Dit kan omdat de mens een unieke, nieuwe schepping is. Hij bestaat *fysiek*, lichamenlijk; hij kan muziek maken, praten, schrijven, schilderen, aanraken, timmeren, friet eten. Maar hij bestaat ook *geestelijk*, spiritueel. Hij kan visie ontvangen, bidden, fantaseren, aanbidden, geloven, vurig zijn, geestelijk slapen en geestelijke autoriteit uitoefenen. Hij is een concreet

2

Is een goed zelfbeeld echt nodig?

8 april 2008 14.20 uur. Dit artikel bevat ontdekkingen over onderwerpen als zelfbeeld, zelfvertrouwen en identiteit. Voor de uitgave van dit boek is het oorspronkelijke weblog-artikel herschreven en aangevuld met een aantal illustraties.

Iedereen gaat er altijd maar automatisch vanuit dat het goed is om een positief zelfbeeld te hebben. Ik heb me lang serieus afgevraagd of dat wel echt zo is. Onzekere mensen zijn immers net zo waardevol. En vaak zelfs extra sympathiek door hun bescheidenheid. Mensen die 'het met zichzelf getroffen hebben' komen soms heel arrogant over. En bovendien: de Bijbel roept ons toch op om de ander uitnemender te achten dan jezelf? Ik ben er inmiddels uit. Het is zo: een positief zelfbeeld is noodzakelijk om in dit leven je plek goed in te nemen. De Bijbel heeft me overtuigd. Lees mee.

Waarom sprinkhanen het niet redden

Toen de Israëlieten uit Egypte waren bevrijd was hun zelfbeeld niet bepaald positief. Ze waren vierhonderd jaar slaaf geweest. Generaties lang hadden ze aan de onderkant van de Egyptische samenleving geleefd. Gezwogd, beter gezegd. Anderen profiteerden van *hun* energie, van *hun* tijd, van *hun* kinderen, van *hun* lichaam. Het zelfbeeld van een waardeloze slaaf die zelf niets in te brengen heeft, zat tot diep in hun genen. Niet wat *zij* wilden was belangrijk, maar wat een *ander* wilde. Na hun bevrijding uit de slavernij reageerden ze echter nog steeds als slaven: ze voelden zich snel tekort gedaan, oneerlijk behandeld, onderdrukt, klein, ...

De ultieme ontmaskering van hun zelfbeeld was het moment dat de twaalf verspieters terugkeerden (Numeri 13). Hun verslag aan Mozes en het volk was als volgt: *'Mozes, dit gaat nooit lukken. De steden zijn onoverwinnelijk, de mensen zijn als reuzen, en wij waren in onze eigen ogen als sprinkhanen, en zo ook in hun ogen'*. Sprinkhanen. Zij zagen zichzelf als sprinkhanen. Kleine, lastige insecten die door een reus met één voet vertrapt konden worden.

Met zo'n zelfbeeld kun je het beloofde land niet innemen. Met zo'n zelfbeeld wordt

in de strijd werkelijkheid wat je diep van binnen gelooft: je gaat eraan. *Ze beseften* niet dat ze een uitverkoren en bijzonder volk waren, waar de Schepper van het heelal Zichzelf aan had verbonden. Ze waren niet zomaar toevallig de eerste de beste, maar een waardig, koninklijk volk dat hier naar toe geleid was om te overwinnen en te regeren. Slechts twee van de twaalf zagen zichzelf wel zo. Het duurde tenslotte nog veertig jaar voordat het volk wel besepte wie zij waren. Toen konden ze de strijd aan. Toen onder president Abraham Lincoln in de Verenigde Staten de slavernij officieel werd afgeschaft, bestonden er van de één op andere dag geen slaven meer. Iedereen, blank of zwart, was vanaf dat moment Amerikaans staatsburger en had recht op vrijheid en zelfbeschikking. Toch waren er tot twee, drie jaar later honderden mensen die nog steeds als slaaf leefden. Ze werkten als slaaf, werden uitgebuit als slaaf, en waren ervan overtuigd dat ze slaaf waren. Hoe dat mogelijk was? Heel eenvoudig doordat het *goede nieuws* over de afschaffing van de slavernij en hun nieuwe positie *niet tot hen doorgedrongen was*. Hun meesters zorgden er voor dat ze afgezonderd bleven van de maatschappij, zodat dit nieuws hen niet kon bereiken. Zo gebeurde het dat mensen die al jaren officieel 'vrij' waren, nog steeds dachten dat ze slaaf waren! Hun meesters hadden macht over hen zolang ze zelf maar geloofden dat ze slaaf waren. Zodra ze ontdekten wie ze *werkelijk* waren, was het uit met deze slavernij en deze uitbuiting.

*“Zodra ze ontdekten wie ze werkelijk waren was
het uit met deze slavernij en deze uitbuiting”*

Toen ik dit verhaal hoorde, trof het me direct dat dit precies de positie is waarin veel christenen zich bevinden. Ze zijn vrijgekocht door het bloed van Jezus uit de slavernij van de zonde. Ze hebben een nieuwe identiteit en een nieuwe autoriteit gekregen (meer daarover verder in dit boek), maar misleidende geesten houden hen onwetend over hun werkelijke identiteit. Ze zien zichzelf niet als koningen en priesters van een uitverkoren volk, maar als sprinkhanen die weinig of niets in te brengen hebben.

Zelfbeeld cruciaal in geestelijke strijd

‘Weten wie je bent’ is voor een christen van cruciaal belang. Het is *goed* om een bescheiden positie in te nemen tussen mensen in de *zichtbare* wereld, maar het is *niet goed* om een bescheiden positie in te nemen in de *geestelijke* wereld.

Een positief zelfbeeld is een voorwaarde voor overwinning in geestelijke strijd. De machten van de duisternis zijn namelijk niet primair onder de indruk van je fysieke buitenkant, maar kijken vooral naar de geestelijke houding die je diep van binnen aanneemt. Als zij zien dat je onzeker bent over je positie (negatief zelfbeeld), zijn ze niet bang voor je. Ze overbluffen je en drijven je in de hoek. Als je geen antwoord hebt op hun bluf sta je machteloos, ondanks het feit dat je een christen bent die in

3

Werk aan je toekomstbeeld!

17 oktober 2008 17.33 uur. De ontdekking dat je als mens waarheid in je eigen geest kunt zaaien, motiveerde me om hier meer over te schrijven. Mijn verlangen is dat het lezers een besef van invloed op hun eigen innerlijk en op hun toekomst geeft.

*Voor een kwaad gerucht zal hij niet vrezen,
zijn hart is gerust, vol vertrouwen op de HERE*

Psalm 112 vers 7

In een vorig artikel heb ik uitgelegd dat onze menselijke geest een reservoir, een galerij van *beelden* is. En dat wij als mensen een unieke positie hebben doordat wij ons voortdurend in de zichtbare en de onzichtbare werkelijkheid bevinden. In dit artikel diep ik een paar zaken nog wat verder uit, en zoom ik in op één van de basisbeelden in onze geest: ons toekomstbeeld.

Het ademen van geest, ziel en lichaam

Eerst een kort overzicht van geest, ziel en lichaam om dit onderwerp in het juiste perspectief te plaatsen: ons *lichaam* ademt zuurstof in en uit om te leven. Zonder zuurstof stikt ons lichaam en sterven we fysiek. Onze *ziel* ademt woorden in en uit om te leven. Woorden zorgen voor *begrip* tussen mensen, voor connectie. Een ziel die geen begrip kan geven of ontvangen, stikt. Je gaat emotioneel dood als je geen woorden kan delen met een ander. Woorden van mensen en van God troosten en voeden ons. Uitspraken van vrienden, maar ook liederen, gedichten, boeken, Bijbelteksten geven ons houvast. Vaak door de *herkenning* die er in zit. Ze bewijzen dat we niet alleen zijn in onze gevoelssituatie. Zoals ons *lichaam* zuurstof ademt, en onze *ziel* woorden ademt, ademt onze *geest* beelden in en uit. Onze geest zoekt voortdurend naar beelden die houvast geven. Die beelden worden ook weer doorgegeven aan onze ziel die daar inspiratie, moed, doelgerichtheid en orde aan ontleent. Onze geest

ademt dus beelden in, en ademt ook weer beelden uit. Denk bij het woord ‘beelden’ aan plaatjes, afbeeldingen, voorstellingen, denkbeelden. Het overstijgt woorden. Innerlijke beelden zijn krachtig en hebben grote impact op mensen.

Je geest zoekt focus

Het is niet toevallig dat God in het Nieuwe Testament mensen ‘in de geest’ meevoert en hen beelden laat zien. Denk aan Petrus die een visioen kreeg over de reine en onreine dieren. Wat hij zag stond voor eens en altijd diep in zijn geest gegrift. Denk aan Paulus die onuitsprekelijke dingen heeft gezien. Deze beelden van de derde hemel hadden zo’n diepe indruk in zijn geest achtergelaten, dat de rest van zijn leven in het teken van die beelden stond. Hij wist waar hij naar op weg was. Denk aan Johannes die de Bijbel afsluit met een boek dat voornamelijk uit beelden bestaat. Geschiedenis- en toekomstbeelden. Deze beelden creëerden een diep verlangen in hem naar de terugkomst van Jezus. Maar ook in het Oude Testament zijn voorbeelden te over van Godsmannen die een beeld, een openbaring, een visioen hadden gezien dat hen een krachtige sturing gaf. Denk aan de profeten, aan Daniël, aan Mozes, aan Jakob.

*“De kracht van zuivere innerlijke beelden
merk je pas echt bij tegenslagen ...”*

God wil diep in onze geest Zijn volmaakte beelden leggen. Beelden van Hemzelf, beelden van onszelf, beelden van de wereld en beelden van de toekomst. Deze beelden dienen slechts één doel: ons voortdurend te voorzien van de power, de inspiratie, de geestdrift, het enthousiasme, de vurigheid om voor onze roeping te gaan. Je kunt van tientallen mensen bemoedigingen, complimenten en aanmoedigingen krijgen. Maar het is niets vergeleken bij de kracht van een zuiver innerlijk beeld van je toekomst, je roeping of je identiteit die diep in je geest is geplant. Zo’n beeld is als de vuurtoren die een schipper in een donkere stormnacht in de lens van zijn verrekijker krijgt. Ver weg, maar door de lens toch heel dichtbij. Alsof je het zo kunt aanraken. Het is een overduidelijk bewijs dat je op de goede weg bent. Een bewijs dat er een doel is. Een teken van thuis.

God creëert dit soort beelden op allerlei manieren in onze geest. Door Bijbelverhalen, door Bijbeluitleg, door preken, door muziek, door boeken, door dromen, door ingevingen, door ideeën, door visioenen. Ze kunnen overal tot je komen. Op je fiets, in de kerk, in de auto, in bed, ... En ook op allerlei momenten: tijdens vakanties, maar ook tijdens ziekte en lijden. Er is één voorwaarde: een zoekend en open hart. Iemand die zijn hart afsluit voor God kan deze krachtige en inspirerende plaatjes van Hem slechts moeilijk ontvangen. Ze dringen niet door. Als je je hart wel onbe-

4

Wereldbeeld: akker of begraafplaats?

21 maart 2010 18.39 uur. De ontdekkingen die ik hier beschrijf hebben me geholpen om passieve en afwachtende mensen beter te begrijpen en ze niet te veroordelen of om de oren te slaan met Bijbelteksten. Het heeft ook mijn passie versterkt om de 'eentalenters' te helpen en te ondersteunen hun talent op te graven uit de 'begrafplaats'.

Degene echter die het ene had ontvangen, ging weg en groef in de grond en verborg het geld van zijn heer.

Mattheüs 25 vers 18

Er zijn maar twee soorten wereldbeelden die je diep in je geest kunt hebben. In het ene wereldbeeld is het leven en de wereld rondom je een grote *akker*. Een akker waar ruimte genoeg is om iets te *zaaien*. Je kunt er van alles in zaaien: eerlijkheid, liefde, toewijding, ideeën, geld, adviezen, vergeving. En nog veel meer. Het is een akker waarin je ook je *talent* kunt zaaien. En wat je zaait, zul je oogsten.

In het andere wereldbeeld is het leven een grote *begrafplaats*. Een begraafplaats van vervlogen idealen, onvervulde verlangens, gemiste kansen, vergeten herinneringen, vergane glorie, mensen, ontmoetingen, plannen en ideeën. Een begraafplaats waar je ook je talent kunt begraven. Om nog meer teleurstellingen te voorkomen. En wat je eenmaal begraven hebt, komt ook niet meer terug.

Het plaatje van de wereld diep in je geest bepaalt wat je ogen zien. Het begraafplaats-wereldbeeld zorgt ervoor dat je uit de krant, uit verhalen, uit dagelijkse gebeurtenissen voortdurend de bevestiging haalt dat het leven inderdaad een begraafplaats is. Dat er in dit leven weinig of niets mogelijk is. Alles ligt al vast. Sommigen hebben geluk, anderen hebben pech. Er valt weinig aan te doen.

5

Innerlijke beelden

29 oktober 2008 15.45 uur. Het werken aan je innerlijke beelden is eenvoudig te begrijpen, maar lastig te doen wanneer de leugen als waarheid voelt. Leugen en waarheid staan lijnrecht tegenover elkaar. Ik heb dit korte stukje geschreven om duidelijk te maken hoe je in je menselijke geest woorden, geloofsuitspraken kunt zaaien.

Voor iedereen die zoekt naar een goede invulling van zijn innerlijke beelden heb ik een paar eenvoudige zinnen :

Godsbeeld. Als ik naar God kijk, voel ik vrede. Want ik zie de meest Betrouwbare Persoon in het universum. Ik vertrouw U, God!

Toekomstbeeld. Als ik naar mijn toekomst kijk, voel ik vertrouwen. Ik zie een Weg vol aanwijzingen, oplossingen, uitdagingen en rustplaatsen. Ik heb er zin in!

Wereldbeeld. Als ik naar de ander kijk, voel ik enthousiasme. Ik zie iemand die heeft wat ik niet heb, en iemand die niet heeft wat ik wel heb. Alles is dus mogelijk.

Wereldbeeld. Als ik in mijn agenda kijk, zie ik mogelijkheden. Enorme mogelijkheden om te zaaien. Dank U Heer.

Zelfbeeld. Als ik naar mijn verleden kijk, voel ik verbazing. Want er staat een groot Kruis doorheen. Het is Hem gelukt, Halleluja!

Zelfbeeld. Als ik naar mezelf kijk, voel ik overtuiging. Want ik zie een Vertegenwoordiger van de Hemel. That's me!

6

Je diepste identiteit

12 april 2008 17.21 uur. We krijgen gedurende ons leven allerlei labels opgeplakt. Rapportcijfers, titels, ziektes, karaktertrekken, uiterlijke kenmerken. Positieve en negatieve. Sommige labels blijven aan de buitenkant, andere raken onze ziel of zelfs onze geest. God geeft ons ook labels. Zijn labels zijn echter altijd versterkend.

Het leven is een grote ontdekkingsreis. Als je even terugdenkt hoe je tien jaar geleden over sommige onderwerpen dacht, en dat vergelijkt met nu, zie je ongetwijfeld verschillen. Sommige dingen heb je misschien door schaamte en schande ontdekt. Andere door Bijbelstudies, preken, ontmoetingen of gewoon door gedachten. Ieder jaar mogen we weer nieuwe waarheden ontdekken over God en onszelf. Nieuwe ontdekkingen hebben we nodig. Ze geven ons steeds weer een impuls om te investeren in het leven. Nieuwe ontdekkingen helpen je om fris te blijven in je werk of in je bediening. In mijn geval in het begeleiden en coachen van mensen. Zonder nieuwe ontdekkingen zou ik na een paar jaar werken als therapeut of coach vast uitgeblust zijn.

Iedereen wil een identiteit

Een van de laatste (her)ontdekkingen die ik heb gedaan, heeft te maken met onze diepste identiteit. Bij veel mensen is hun diepste identiteitsgevoel verbonden geraakt met hun *fouten of problemen*: 'ik ben een *verslaafde*', of 'ik ben een *borderliner*', 'ik ben een *overspelige*', 'iemand die er niet bij hoort', 'het vijfde wiel aan de wagen', 'een *last-post*'. Om hier van verlost te worden zoeken mensen hun identiteit in allerlei andere zaken: *kennis* (ik ben wat ik weet), *relaties* (mijn relaties laten zien wie ik ben), *bezittingen* (ik ben wat ik heb), *prestaties* (ik ben wat ik doe), *seks* (ik ben wat mij bevredigt) of *afkomst* (ik ben waar ik uit voortkomt). Het valt zeker niet te ontkennen dat deze kenmerken iets zeggen over wie je bent. Toch geloof ik dat deze zaken geen basis kunnen vormen voor je identiteit. Immers, je kennis kan je soms ernstig in de steek laten als er nieuwe, onverwachte dingen in je leven gebeuren die je nog *niet* kent. Relaties blijken niet altijd even stabiel te zijn, en ook niet altijd blijvend. Deze

DEEL 2
TALENT

7

De waarde van talent

28 februari 2008 12.24 uur. 'Je moet je identiteit niet baseren op wat je doet of hebt of op wat je kan, maar op wie je bent in Christus.' Een populaire uitspraak in de evangelische wereld die ik graag nuanceer. Wat je hebt, kunt of doet zegt misschien wel meer over je identiteit dan je denkt.

Want het is als een mens, die bij zijn vertrek naar het buitenland zijn slaven riep en hun zijn bezit toevertrouwde.

Mattheüs 25 vers 14

Afgelopen weekend las ik weer eens de gelijkenis van de talenten in Mattheüs 25. Ook al heb ik een bepaald Bijbelgedeelte vaak gelezen, altijd vallen me weer nieuwe dingen op. Zo ook deze keer. Allereerst viel me op dat de heer die naar het buitenland ging zijn slaven zijn *bezittingen toevertrouwde*. Deze twee woorden zeggen heel veel: allereerst dat de talenten *bezit* zijn van die heer, lees: God. Ten tweede dat Hij deze bezittingen aan zijn slaven *toevertrouwt*. Je leent je talenten niet, je beheert ze niet alleen, nee ze worden je *toevertrouwd*. Toevertrouwen betekent dat iets je in vertrouwen wordt gegeven. God geeft je dus niet alleen *talenten*, maar Hij geeft je ook *vertrouwen*. Hij *vertrouwt* je. Je krijgt volledige *zeggenschap* over iets wat Hij zelf heeft gemaakt, heeft bedacht. Alleen dat is al super.

Bij het woord 'talent' had ik vanaf mijn kindertijd altijd een plaatje: een groot gouden geldstuk dat heel veel waard is. In je volwassen leven moet je regelmatig je kinderlijke beelden weer eens checken of bijstellen. Ik ben eens na gaan rekenen hoeveel een talent ongeveer is, uitgedrukt in huidige euro's. Eén denaar blijkt ongeveer het dagloon van een dagloner te zijn. Honderd denaren is één pond. En, let op: één talent is zestig ponden. Een talent is dus zesduizend daglonen ... Als we een bruto dagloon eens op honderd euro zetten, komt een talent op zeshonderdduizend euro! Laten we dit nog eens naar beneden afronden, dan zitten we zeker op een *half miljoen euro!*

8

Talent: de unieke mix van ‘beetjes’

20 april 2010 21.40 uur. Tussen alle expliciet christelijke artikelen valt dit artikel een beetje uit de toon. Ik heb het geschreven voor bezoekers van mijn commerciële website www.talentsessment.nl. Ik heb getwijfeld of ik dit artikel in dit boek moest opnemen omdat de seculiere betekenis van het begrip ‘talent’ anders is dan de Bijbelse betekenis. Ik heb er voor gekozen het toch te doen omdat het kan helpen je eigen talent beter in beeld te krijgen. En dat hoort toch wel bij de missie van dit boek: zoveel mogelijk christenen helpen te beseffen wie ze zijn en wat hen toevertrouwd is.

Op diverse internetsites worden momenteel discussies gevoerd over talent, assessments en talentmanagement. Vragen die hierin centraal staan: is talent *meetbaar*? Wat is het nut van een assessment? Wat is talentmanagement? Wat is het doel daarvan? Is talentmanagement nodig? Is talentmanagement überhaupt mogelijk? In dit artikel wil ik vooral op de eerste vraag ingaan: is talent meetbaar?

Het antwoord op deze vraag is namelijk van doorslaggevende invloed op de verdere vragen over talentmanagement. Het managen van *niet meetbare* gegevens vraagt mogelijk een heel andere benadering dan het managen van *meetbare* gegevens. Als we talent net zo zouden kunnen meten als financiën, zou een managementafdeling kunnen lijken op de financiële afdeling van een onderneming. We sturen op *cijfers* en *scores*. Blijkt talent echter niet meetbaar te zijn, dan ziet onze talentmanagementafdeling er wellicht heel anders uit.

Aan de hand van het succesverhaal van RCA-producer en gitarist Chet Atkins wil ik laten zien dat talent 1. niet meetbaar is; 2. wel aantoonbaar is; 3. wel te managen is; en 4. van cruciaal belang is voor het lange termijn succes van een onderneming. Chet Atkins is vanzelfsprekend slechts een illustratie in de huidige discussie rondom talent; geen argument. Je kunt geen talentmanagement model baseren op een casus. Ik hoop dat deze illustratie zal leiden tot meer helderheid over de diverse standpunten rondom dit thema. Van een succesverhaal kunnen we altijd iets leren. In ieder geval kan het ons inspireren. Hopelijk helpt deze illustratie ondernemers en leiders

die geen psychologische of bedrijfskundige achtergrond hebben, om makkelijker hun standpunt te bepalen in deze discussie en in hun eigen onderneming talenten optimaal in te zetten.

Chet Atkins: aanstekelijk talent

Chet Atkins is in de muziekindustrie van de vorige eeuw het brein geweest achter toptalenten in de country- en rock&roll muziek waaronder Jim Reeves, Elvis Presley, Roy Orbison, Skeeter Davis en vele anderen (MTV Networks, 2010). Zijn naam is verbonden aan de beroemde 'Nashville Sound', een nieuwe benadering van arrangeren, orkestreren en geluidsopnamen in de vijftiger jaren. De herkenbare klanken van orkestrale strings, warme close-harmony backing vocals, leadzang dicht op de microfoon met een toegevoegde galm uit een galmkamer, gitaren links en rechts zijn nog steeds een standaard in de country-, rock- en popscene van vandaag. RCA heeft miljoenen verdiend door Atkins. Hij haalde vele Grammy Awards binnen voor diverse artiesten, heeft de grootste onderscheidingen uit de muziekwereld gekregen en wordt door veel beroemde gitaristen genoemd als de meest invloedrijke gitarist van de 20e eeuw.

Atkins herkende uniek talent in beginnende zangers en muzikanten, en wist ruimte te creëren voor hun unieke persoonlijke sound. Hij deed dit door hen te omringen met de juiste musici, de juiste microfoons en de juiste techniek. Zo bouwde hij een unieke herkenbare sound rond ieder afzonderlijk talent. Hij gaf de gecontroleerde, warme stem van Jim Reeves een plek in de mix waardoor het leek alsof hij vlak naast je stond te zingen met een groot orkest op de achtergrond. Elvis Presley werd door Atkins omringd met een swingende, rollende band waardoor een totaal andere beleving ontstond bij de luisteraar. De kracht van Chet Atkins was dat hij precies leek aan te voelen welke muzikale ingrediënten nodig waren om de smaak van het *hoofdgerecht* maximaal tot zijn recht te laten komen.

Afb. 1: Chet Atkins in de studio

De lange weg van talent ...

Chets talent om talenten te herkennen en aan te vullen met andere talenten was hem niet komen aanwaaien. Hij was zelf opgegroeid in een muzikale, maar arme familie. Hij was als kind veel ziek, luisterde naar de radio en werd geraakt door de gitaarstijl van Merle Travis. Hij oefende urenlang om deze gitaarstijl te imiteren, en ontwikkelde daarop later zijn eigen typische 'Chat Atkins' stijl (fingerpicking).

9

Het Jarsons-principe

12 november 2011 18.02 uur. Elk onderwerp van dit boek is me dierbaar, maar met name de ontdekkingen die ik in dit hoofdstuk beschrijf, ben ik enthousiast en overtuigd van de waarde. Dit is een vertrekpunt voor alles wat ik doe in mijn consultancy en binnen Jarsons.

‘Wat kan ik voor u doen?’ vroeg Elisa. ‘Vertel me eens, wat hebt u nog in huis?’ ‘Alleen een kruikje olie, beer,’ antwoordde ze, ‘verder niets.’

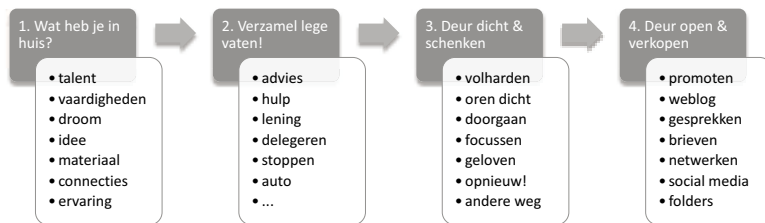
2 Koningen 4 vers 2

Wezenlijke veranderingen in je leven beginnen vaak met aandachtig *luisteren*. Luisteren met je *hart*. Met een *open geest*. Luisteren naar anderen. Naar hun mening, hun behoeften, hun visie, hun wensen, hun wijsheid. Luisteren naar God. Luisteren naar de stem binnen in je. Soms luisteren naar de natuur. In de stilte van een natuurgebied, het bruisen van de golven, en zelfs in de enthousiaste schreeuwen van je buurmeisje, hoor je het leven. Maar ook naar de klank in de stem van je vader, je moeder of je kind. De mogelijkheden, de kansen. De energie, de hoop, de pijn. Het is hoorbaar.

Het verhaal van het oliekruijke

Het was in de zomer van 2005 dat ik aandachtig aan het luisteren was naar Gods stem omdat ik op één of andere manier voelde dat er iets belangrijks stond te gebeuren. Eén van de dingen die ik beluisterde was een serie toespraken over talent. De spreker gebruikte daarbij een oud Bijbels verhaal over een vrouw die in grote nood was (2 Kon. 4:1-7). Haar man was overleden, er zat een schuldeiser achter haar aan en ze had niets meer te eten. Tot overmaat van ramp dreigden nu haar twee zonen als slaaf verkocht te worden door de schuldeiser. Ze klaagde haar nood bij de profeet Elisa en vroeg om hulp, in de hoop dat hij iets voor haar kon doen. Hij stelde

haar eerst een vraag: ‘Wat heb je nog in huis?’ Ze dacht even na. ‘Ik heb alleen nog een kruikje olie, dat is alles’, antwoordde ze. ‘De oplossing zit in datgene wat je hebt.’ zei de profeet. ‘Ga naar huis. Verzamel lege vaten bij je burens en je bekenden, zoveel mogelijk. Zet al die vaten in je huis. Doe de deuren van je huis dicht, en begin te schenken. Je zult een wonder meemaken, want de olie uit het kruikje zal blijven stromen. Let op: zoveel vaten als je neerzet, zoveel olie zal er zijn. Laat je zonen je helpen en stop pas met schenken als alle vaten gevuld zijn! Daarna open je pas weer de deur van je huis en je verkoopt de olie. De opbrengst zal meer dan genoeg zijn om je zonen vrij te kopen. Maar ook om je schulden af te betalen en om in je levensonderhoud te voorzien.’ De vrouw deed precies wat Elisa had gezegd, en haar leven veranderde.

Figuur 5: Vier stappen voor talentontwikkeling

Het verhaal sloeg bij me in als een bom. Ik zat in de woonkamer met een koptelefoon op te luisteren en ik *moest* opstaan om een rondje door de kamer te lopen. Het was zo'n moment waarop je ineens iets doorziet dat je al jaren wist, maar nooit de juiste woorden voor had gevonden. Ik wist tot in het diepst van mijn wezen dat dit de nieuwe blauwdruk ging worden voor mijn werk als personal coach.

Ineens zag ik het helemaal voor me: het *huis* van deze vrouw staat symbool voor je persoonlijke leven. Het *oliekruikje* staat symbool voor je talent; datgene wat kan blijven stromen. Waar je uren mee bezig kunt zijn en dat je de tijd doet vergeten. Ieder mens heeft iets wat *blijft* stromen. De *schuldeiser* staat voor Satan die je door middel van problemen, negatieve gedachten en innerlijke beelden wilt doen geloven dat je geen talent hebt. Of dat je er door allerlei omstandigheden niks mee kan. Die weg wil roven wat je dierbaar is (de *zonen*) en wat je bereikt hebt. De *burens* en *bekenden* staan voor je naasten, mensen in je omgeving en de *lege vaten* die zij hebben, voor ruimte en hulp. De vaten die je nodig hebt zijn niet ver weg. De *deuren* staan voor je focus. Deuren dicht betekent focussen op je eigen ontwikkeling. Deuren open betekent focus naar buiten: promoot je talent.¹⁰

10 De naam Jarsons is hier van afgeleid: jar (kruik) en sons (zonen)

DEEL 3
GEESTELIJKE AUTORITEIT

10

Over autoriteit

27 oktober 2009 15.29 uur. Als je maar één artikel uit dit hele boek leest, dan hoop ik dat het dit artikel is. In Gods Woord zitten geheimen verborgen voor je plek tussen je vrienden, in je familie, in je werk. Voor je zaak, voor je talent. Ik heb geprobeerd één van die geheimen voor je op te diepen uit de Bijbel. Ik hoop dat je het jarenlang als een sleutel kunt gebruiken in allerlei situaties.

*Zoek liever eerst het koninkrijk van God en zijn gerechtigheid,
dan zullen al die andere dingen je erbij gegeven worden.*

Mattheüs 6 vers 33

Waarom dit onderwerp

Het Ontwerp van Gods Koninkrijk¹⁵ werpt het meest heldere licht op alle problemen en vragen die op me af komen. Er is niets wat mij meer houvast geeft in het analyseren van problemen en het geven van adviezen, dan deze Bijbelse waarheden. Het zijn mijn 'geheime formules' in begeleiding, management-adviezen, coaching en assessments. Ik heb via internet af en toe verslag gedaan van 'ontdekte sleutels': Eenheid in Verscheidenheid, Verbeeldingskracht, Geestelijk zelfbeeld, God kennen, Waarheid, etc.

Eén van de grootste ontdekkingen betreft 'geestelijke autoriteit'. De inzichten die

¹⁵ De term 'Ontwerp van Gods Koninkrijk' roept wellicht vragen op. Ik geloof dat Gods Koninkrijk een systeem (ander woord voor 'gerechtigheid') kent. Denk daarbij aan het sterrenstelsel waar ook een systeem in zit. Wetmatigheden, principes. Binnen die principes is grote ruimte voor de vrijheid van Gods Geest. Sommige christenen verzetten zich tegen de gedachte van een systeem uit angst voor een 'wettische' sfeer die Gods Geest belemmert. Het lijkt me niet terecht en niet bijbels. Gods Geest maakt gebruik van deze wetmatigheden zoals een satelliet gebruik maakt van de wetmatigheden in het heelal.

hier door zijn ontstaan, hebben me in tal van probleemsituaties geholpen om de juiste adviezen te geven. Driekwart van de management- en relatieproblemen die ik in de afgelopen jaren voorgeschoteld heb gekregen, is te herleiden tot een gebrek aan inzicht in geestelijke autoriteit. Onwetendheid over dit onderwerp of het gewoonweg niet toepassen van deze principes kan daaraan ten grondslag liggen. Boosheid, teleurstelling of angst winnen het soms van waarheid en leiden tot ongehoorzaamheid aan Gods wetten. Zelfs een deel van de psychische problematiek die ik tegenkom in mijn praktijk, is te herleiden tot verkeerde inzichten of houdingen met betrekking tot geestelijke autoriteit.

Gelukkig worden op dit moment door vele christenen Koninkrijks-principes (her) ontdekt. Ik zie mijn bijdrage slechts als een klein radertje in de grote klok van Gods Koninkrijk. God wil echter graag dat we onze kleine radertjes vrijmoedig inzetten en niet onder de grond stoppen in een zweetdoek, dus ik zaai ze met overtuiging in deze publicatie.

Het onderstaande is een ruwe schets van een Bijbelse visie op autoriteit. De inhoud is niet uniek. Ten eerste zijn het eeuwenoude principes die reeds in het scheppingsverhaal 'ingebouwd' zijn. Ten tweede heb ik mijn ontdekkingen mede aan anderen te danken: boeken, cd's, preken, gesprekken, etc. Miles Munroe, Lonnie McCowan, Bert de Haan, Derek Prince, Peter Horrobin en Willem Ouweneel zijn zomaar een paar mensen die hier een belangrijke rol in hebben gespeeld. Maar ook diverse christen-directeuren en –managers met wie ik in de afgelopen jaren heb gewerkt¹⁶. Een grote rol in deze ontdekkingen spelen mijn cliënten die in hun leven slachtoffer zijn geworden van misbruik op diverse terreinen. De beschadigingen op het gebied van autoriteit hebben mij diep geraakt. De genezing, de wilskracht en het Godsvertrouwen die ik bij hen heb gezien, hebben mij geïnspireerd. Door de therapie sessies met deze cliënten (mijn 'helden'), ben ik als mens wellicht net zoveel veranderd als zijzelf. Het zijn waarheden waar niemand patent op heeft, behalve God zelf.

Autoriteit

God is de *enige* bron van alle autoriteit. Er is noch in de hemel, noch in de hemelse gewesten, noch op aarde, iemand die vanuit *zichzelf* autoriteit kan creëren. Geen engel, geen demonische macht, geen mens, geen dier, geen enkel ander wezen is in staat zelf autoriteit te *maken* of zich *toe te eigenen*.

Autoriteit in de *geestelijke*, Bijbelse betekenis moet daarom goed onderscheiden

¹⁶ Zo heb ik van de eerste investeerder in Jarsons veel geleerd over christelijke principes in business. En Gerard Klijn, eigenaar-directeur van Trade&Development Group heeft mij geïnspireerd met zijn passie, liefde en geloof voor christelijke business.

11

Autoriteit en geld

28 december 2010 15.37 uur. Geschreven voor mijn weblog in aansluiting op het vorige artikel nadat ik als kersverse directeur-eigenaar van Jarsons BV voor belangrijke keuzes kwam te staan. Ik hoop dat dit artikel vooral christen-ondernemers of christenen die een idee, talent, droom of visie hebben, zal helpen om het hun toevertrouwde pand goed te bewaren.

Toen Simon zag dat de mensen door de handoplegging van de apostelen vervuld raakten van de Geest, bood hij Petrus en Johannes geld aan en zei: 'Geef ook mij deze macht [=autoriteit] ...' Maar Petrus zei tegen hem: 'U zult in het verderf worden gestort, u met uw geld, omdat u denkt te kunnen kopen wat God geschonken heeft ...'

Handelingen 8 vers 18-22

In de afgelopen jaren heb ik veel lessen mogen leren over autoriteit. Voornamelijk over de geestelijke en psychologische kant daarvan. Eén van de hoofdconclusies voor mezelf is dat autoriteit ten diepste helemaal los staat van macht, manipulatie, strategisch inzicht, deskundigheid of charisma. Het hoogste doel van Gods Koninkrijk is 'gegeven liefde', en het 'systeem' van Gods Koninkrijk is *geschonken autoriteit*. In dit Koninkrijk heeft autoriteit in de eerste plaats te maken met diep van binnen *weten wie je bent* en wat je *toevertrouwd* is. Niet met het slim, zelfverzekerd of handig aansturen van processen. Oftewel: autoriteit wordt *gegeven*, en is niet te *maken*. Nog anders gezegd: je eigen autoriteit is iets om in te *geloven* en *toe te passen*, en de autoriteit van de ander is iets om te respecteren en te ondersteunen.

In de businesswereld is dit echter niet de normale gang van zaken. Het hele begrip 'autoriteit' is daar nauwelijks in beeld. Doorgewinterde ondernemers, gelovige en ongelovige, luisteren soms met opgetrokken wenkbrauwen naar mijn uiteenzetting over wat de Bijbel leert over autoriteit. Logisch, want het vloekt nogal met de gangbare bedrijfskunde, en de manier waarop iedereen gewend is te werken. Waar in

12

Autoriteit en houding

25 juli 2010 16.59 uur. Dit artikel is in eerste instantie geschreven als een interne notitie voor het Jarsons-team. Later heb ik het wat aangepast voor gebruik buiten Jarsons. Voor dit boek heb ik de scherpe kantjes er wat afgehaald.

Ik laat jullie vrede na; mijn vrede geef ik jullie, zoals de wereld die niet geven kan. Maak je niet ongerust en verlies de moed niet.

Johannes 14 vers 27

God heeft het heelal en deze wereld in elkaar gezet met een heleboel wetmatigheden. De zwaartekracht is er daar één van. Deze werkt altijd hetzelfde en op grond daarvan kunnen we vliegtuigen laten vliegen, wolkenkrabbers bouwen, etc. Ook in de onzichtbare werkelijkheid zitten wetmatigheden. Het kennen van deze wetmatigheden maakt het leven een stuk makkelijker doordat we de juiste *houding* kunnen aannemen in dit 'systeem'. Maar ook omdat we er bewust gebruik van kunnen maken. Ik noem er een paar die mij dierbaar zijn geworden:

Geheim #1: Het succes zit in wat je hebt, niet in wat je mist

Het is goed om te weten dat Gods zegen altijd werkt door de middelen die je *wel* tot je beschikking hebt. Satans eerste truc in de Hof van Eden was om mensen ervan te overtuigen dat hun geluk zat in dat *ene* ding waar ze *niet* aan mochten zitten: de boom van kennis van goed en kwaad. Met andere woorden: *net* in datgene wat je *niet* tot je beschikking hebt, zit eigenlijk je geluk. Deze truc gaat hij ongetwijfeld ook op jou uitproberen. Niet omdat hij niets beters weet, maar omdat deze truc al eeuwenlang goed werkt. Hij zal je het gevoel proberen te geven dat je 'eigenlijk meer geld' of 'eigenlijk meer mensen' of 'eigenlijk meer tijd' of 'eigenlijk die andere bank' tot je beschikking zou moeten hebben, om

DEEL 4
CHRISTELIJKE LEVENSHOUDING

13

Gewoon in de rij

8 november 2010 19.30 uur. Dit verbaal is me dierbaar. Je mag op alles in dit boek kritiek hebben. Je mag het afkraken of zelfs belachelijk maken. Behalve dit stuk. We hebben allemaal iets waar een ander van af moet blijven. Ik ook.

Jezus antwoordde: 'Laat het nu maar gebeuren, want het is goed dat we op deze manier Gods gerechtigheid vervullen.'

Mattheüs 3 vers 15

Ik zal nooit het moment vergeten waarop ik mijn schoonvader in de rij zag staan. Het was geen rij bij de bakker, voor de Python in de Efteling, of bij de kassa van Albert Heijn. Nee, het was een lange rij zieke mensen. Een rij zoals je die niet vaak ziet. Iemand stond met krukken, een ander met een bleek en uitgemergeld gezicht, een volgende in een rolstoel. Daarachter een moeder met een zieke baby in haar armen, een bevende hoogbejaarde man, en daartussen stonden ook mensen aan wie je helemaal niet kon zien dat ze ziek of stervende waren. Toch waren ze allemaal ziek. Ze stonden in de rij voor gebed op een gebedsgenezingsdienst.

Mijn schoonvader moest nooit veel van genezingsdiensten hebben. 'Als God wil dat ik genees, dan kan hij dat overal doen. Daar heeft Hij geen gebedsgenezers voor nodig'. Amen pa. Maar toen hij een ernstige en vergevorderde vorm van longkanker bleek te hebben, was hij in de Bijbel gaan zoeken naar Gods aanwijzingen. Wat is de juiste houding als je einde nadert? Wat zegt het hemelse Handboek daarover? Als ex-marinier wist hij zich ondergeschikt te maken aan instructies van bovenaf. In oorlogstijd kon leven of dood hier van afhangen.

De Bijbel had hem overtuigd. Dat hij niet moest afwachten, maar dat hij zich moest uitstrekken naar genezing. Hij had opnieuw de verhalen gelezen van drommen mensen die in de rij waren gaan staan om aangeraakt te worden door Jezus. Hij had het bekende verhaal gelezen over de Syro-Fenicische vrouw die maar bleef aandringen

14

Wat is nu liefde ... ?

5 november 2010 11.08 uur. Een heel kort stukje dat ik in een opwelling schreef. Maar wat ik toch graag in dit boek wilde hebben omdat het de kerk, en dus ook de wereld, een stuk aangenamer zou maken als we dit zouden toepassen.

De grootste daarvan is de liefde.

1 Korinthiërs 13 vers 13

Als er in je leven iets ingrijpends gebeurt, heb je allemaal een eerste automatische reactie. Een gewoonte, een reactiestijl. Ik heb mezelf vandaag eens afgevraagd: Wat is mijn eerste automatische reactie? Wat doe ik als eerste? Of wat denk ik eigenlijk als eerste?

Mijn eerste gedachte is vaak: 'Wat is nu het beste?', 'Wat is eerlijk?' of 'Wat is nu wijs?'. Ik ben geneigd om direct naar de beste oplossing te zoeken.

Hoe verder ik in het leven kom, hoe meer ik ontdek dat niet goede oplossingen, maar liefde het belangrijkste is waar alles om draait. Ik hoop daarom zover te komen dat mijn eerste automatische reactie wordt: 'Wat is nu liefde?'

Liefde voor God en mensen stuurt me soms een andere kant op dan mijn vermeende wijsheid of mijn idee over wat het beste of het meest eerlijke is. Liefde is niet altijd logisch. En zelfs niet altijd rechtvaardig. Liefde stelt je in staat om domheid of oneerlijkheid te accepteren. Liefde is de grootste kracht in het leven.

Heer, help me om vandaag uit uw bron van liefde te leven, en zelf ook een bron van liefde te zijn. Amen.

15

Willen

8 maart 2009 22.29 uur. Misschien is dit artikel wat cru gesteld, maar onze wil is één van de dingen die ons als mensen zo uniek maakt. Het is vast niet toevallig dat de gedachte van een 'vrije wil' wetenschappelijk en filosofisch zo onderuit gebaald wordt. Ik wil daarom je wil prikkelen. God wil willende mensen. En dat wil ik ook.

*Indien gij in Mij blijft en mijn woorden in u blijven,
vraagt wat gij maar wilt, en het zal u geworden.*

Johannes 15 vers 7

Een moeilijke tekst voor veel christenen. Het lijkt alsof Jezus het gebed als een soort toverstok aanreikt waarmee je al je dromen kunt realiseren. Alsof er staat: 'Vraag maar raak. Doe maar een wens'. Maar er staat iets voor: 'Als u in mij blijft en mijn woorden in u blijven'. En er staat: 'Vraagt alles wat u *wilt*'. Ik wil in dit artikel een vergrootglas zetten op onze wil.

Sommige christenen bidden voor allerlei zaken omdat ze zich daartoe *verplicht* voelen. Of omdat ze *beseffen* dat het belangrijke thema's zijn. Zendingswerk, zieken, de regering, ... Houd je vast: ik denk dat dit geen enkele zin heeft. Je kunt het net zo goed laten. Als je gebed niet meer is dan een opsomming van onderwerpen waar je *verstandelijk* van weet dat ze belangrijk zijn, adviseer ik je vandaag vriendelijk en dringend om te stoppen met bidden. Ik zal je proberen uit te leggen waarom.

Ik las ergens een verhaal van iemand die met zijn coach door de stad wandelde en hem vroeg wat het echte geheim is van geluk. Hoe bereik je geluk? De coach aarzelde geen moment en duwde de man met zijn hoofd in het water van een fontein. De man liet het gedwee toe in de veronderstelling dat hij een les moest leren. De coach hield zijn hoofd stevig onder water. Naarmate de seconden verstreken kreeg de arme man het steeds benauwder. Op een gegeven moment kreeg hij het zo benauwd dat hij zich probeerde los te wringen uit de greep van de coach. De coach bleef hem

16

De ontwerper, de bouwer en de baas

23 oktober 2011 22.11 uur (versie 2). Soms moet je iets bijzonders meemaken om God en Gods principes beter te doorgronden. Hier een ervaring die mij verder aan het denken heeft gezet over Gods invloed in ons leven, en onze invloed in Gods plannen. Ik hoop dat het je mag helpen je bijzondere positie als heerser in deze wereld nog beter te beseffen.

Ik sta voor de deur en klop aan. Als iemand mijn stem hoort en de deur opent, zal ik binnenkomen, en we zullen samen eten, ik met hem en hij met mij.

Openbaring 3 vers 20

In 2007 maakten wij iets bijzonders mee. Na een weekendje Zeeland bij onze familie werden we bij thuiskomst verwelkomd door een apart voicemailbericht: 'Hoi Matthijs en Edith, willen jullie ons even terugbellen. Wij gaan namelijk ons huis verkopen en we hadden zo gedacht dat het precies bij jullie en je praktijk zou passen. Als je interesse hebt, bel dan even.' Zo'n voicemailbericht krijg je niet elke dag. We legden het aan God voor en besloten dit 'wonderlijke verschijnsel van dichtbij te bezien'. In dit soort situaties bidden we altijd: 'Heer, sluit alstublieft deze deur als het niet van u is. Open de deur alleen als het wel van U is.' Om een lang verhaal kort te maken: op 23 december van dat jaar zijn we verhuisd. Het werd een witte kerst in ons nieuwe pand.

Het pand waar we sindsdien werken en wonen is ontworpen en met eigen handen gebouwd door de vorige eigenaar. Ik noem hem Jan. Ontwerpen en bouwen is Jans vak. Hij heeft er zijn creativiteit behoorlijk op losgelaten. Daardoor is het een pand geworden met allerlei 'verrassende' mogelijkheden en voorbereidingen. Er zitten bijv. kabels in de muur verwerkt voor luidsprekers; voorbereidingen voor alarmsystemen en koelsystemen. Voorbereidingen voor een keuken op een andere plek. Jan is er in totaal zeven jaar mee bezig geweest. Bij de verkoop heeft Jan ons daarom ook toege-

17

In de trein of in het zadel

Dit stuk is geschreven voor een assertiviteitstraining in de verslavingszorg rond 1997. Het is later herschreven voor een cursus voor pastoraal werkers. Eén van de eerste ontdekkingen die ik deed als psychologie-student tijdens mijn stage in 1991 was, dat sommige mensen al snel baat hadden bij therapie, terwijl anderen er niet of nauwelijks iets mee konden. Als junior-psycholoog vroeg ik me af hoe dat kwam. Ik ontdekte het verschil tussen 'levens-treinreizigers' en 'levens-ruiters'. Deze ontdekking staat na 20 jaar hulpverlening nog steeds overeind.

*Ze gaf ook wat aan haar man, die bij haar was,
en ook hij at ervan.*

Genesis 3 vers 6

Tijdens de zondeval is er met de mens van alles gebeurd. Er ontstond schaamte, er ontstonden verwijten, er was ineens angst, er was ineens ik-gerichtheid. Maar één van de wortels van de zonde was de *passiviteit* van Adam. Adam stond erbij en keek ernaar. Hij kwam niet in *actie*. Hij toonde geen verontwaardiging. Niet richting de *slang* en niet richting *Eva*. Hij sprong niet op de bres voor God toen de slang God beschuldigde van halve waarheden. *Hij liet het gebeuren*. Adam was geroepen om een actief mens te zijn. Actief in het heersen over de aarde. Actief in het geven van namen aan alle dieren en planten, actief in de omgang met Godzelf, actief in het vermenigvuldigen van de mens, actief in het verzorgen van de tuin van God. Hij was als enige door God op aarde in staat gesteld om vooruit te denken, om te plannen, om iets te willen, om systematisch te denken, om te kiezen. De aarde was het domein dat God aan de mens had gegeven. Niet *God* zou direct de aarde besturen, maar de *mens*. Maar Adam werd een mens die zich liet overheersen door de woorden van een slang. Adam werd *passief*. Zijn vrouw maakte een fatale vergissing, maar hij stond erbij en keek ernaar. Hij liet het gebeuren. Er wordt vaak naar Eva gekeken. Zij was degene die van de boom at, zij was degene

18

De spelletjes van je vlees

6 november 2011 15.02 uur. Naast het plaatje van geest, ziel en lichaam, schetst het Nieuwe Testament meer plaatjes. Eén daarvan is het plaatje van de Heilige Geest tegenover ons vlees. Twee krachten waar we in dit leven allemaal mee te maken hebben.

Want het begeren van het vlees gaat in tegen de Geest en dat van de Geest tegen het vlees – want deze staan tegenover elkander – zodat gij niet doet wat gij maar wenst.

Galaten 5 vers 17

In het leven van een christen zijn twee krachten werkzaam. De *Geest* (van God; dit is niet je eigen menselijke geest) en je *vlees*. Gods Geest wil ons hart altijd richten op *God*. Wat zegt Hij? Wat doet Hij? Wat wil Hij? Wat kunnen we voor Hem doen? Ons vlees wil ons hart altijd richten op ons *Ik*. Wat zeg ik? Wat doe ik? Wat wil ik? Wat levert het mij op? Hoe kom ik over?

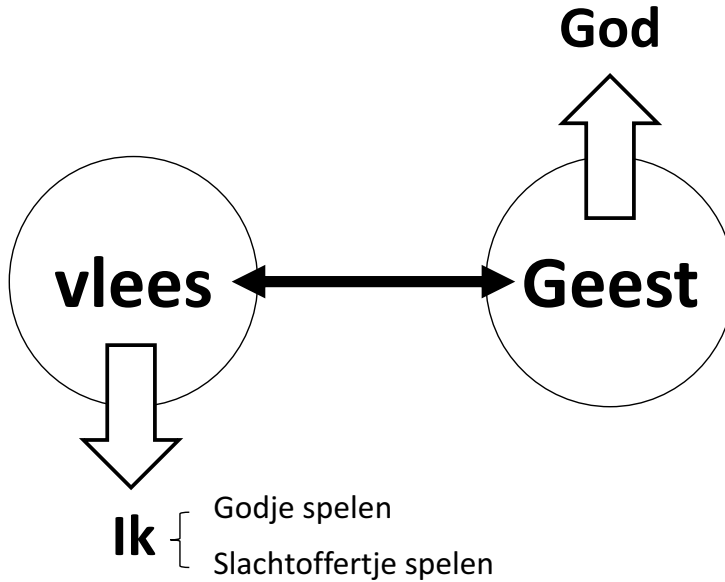
De Bijbel stimuleert ons om te leven door de Geest van God. En om de neigingen van je vlees zoveel mogelijk uit te schakelen. Houd het voor dood. Negeer het.

Godje spelen

Ons vlees zoals de Bijbel het leert, lijkt twee spelletjes te hebben die het graag speelt. Het eerste is 'Godje spelen'. Ons vlees doet dat door dingen te doen die aan een God zijn voorbehouden: anderen oordelen, onszelf oordelen, eer naar zich toe trekken en aanbidders zoeken. Over grenzen gaan. Als iemand een fout maakt, is ons vlees er als de kippen bij om er een oordeel over uit te spreken. Als we zelf een fout maken, spreekt ons vlees ook graag een oordeel uit. Over onszelf of over de ander die onze fout veroorzaakte. En wanneer we iets 'goed' gedaan hebben, begint ons vlees direct te piepen hoe fantastisch we zelf zijn. De anderen kunnen wel inpakken.

God is de enige die aanspraak kan maken op de Godstroon. Alleen Hij heeft het

recht op oordeel, eer en aanbidding. Alleen Hij kan dat aan zonder hoogmoedig of liefdeloos te worden. Ons vlees gaat buiten zijn boekje als het 'goddelijk' gaat lopen doen.

Figuur 8: De twee krachten in de mens: Vlees tegenover Geest

Slachtoffertje spelen

Het andere spel dat ons vlees graag speelt is 'slachtoffertje'. Als iets mislukt, begint ons vlees te kreunen dat wij dat net weer moeten hebben. Altijd pech, terwijl de rest wel mazzel heeft. Of gezegend wordt. Of gewaardeerd. Ons vlees kan hier heel dramatisch over doen: uitgebreid vertellen hoeveel offers wij wel niet hebben gebracht voor de kerk en de voorganger. Het resultaat was stank voor dank, maar we dragen dat moedig. Arme ik. Heb medelijden met me. Of ontzag voor mijn offers en mijn houding.²⁹

Als ons vlees zich niet erkend voelt in het slachtoffer zijn, kan dit spel heel gemeen worden. Als ik pijn lijd, dan zal een ander ook pijn lijden! Anderen moeten mee bloeden met mij.

²⁹ Slachtoffer *spelen* moeten we wel goed onderscheiden van slachtoffer *zijn*. Als iemand slachtoffer van geweld of misbruik is geworden, *is* hij slachtoffer. En moet ook als slachtoffer respectvol geholpen worden. Hij *speelt* dat niet. Waar het in dit artikel om gaat is een slachtoffer-*houding*. De neiging om steeds in die positie te gaan zitten.

DEEL 5
GELOOF EN VERTROUWEN

19

De knipoog van mijn vader

2 juni 2007 19.29 uur. Dit was één van mijn eerste schrijfsels op internet. Ik heb het voor deze publicatie iets herschreven. Het verbaal heeft meerdere lagen. Wie oren heeft, hore. Deze knipoog heb ik in beeld wat stormen in mijn leven mogen zien.

Eer uw vader en uw moeder, opdat uw dagen verlengd worden in het land dat de HERE, uw God, u geven zal.

Exodus 20 vers 12

In mijn praktijk spreek ik regelmatig met mensen over hun vader, moeder en over God. Ik ben er van overtuigd geraakt dat we via onze eigen vaders en moeders leren om God als Vader te vertrouwen. Of niet te vertrouwen. Toch is ons Godsvertrouwen niet helemaal afhankelijk van het gedrag van onze eigen vaders en moeders. Ik heb gemerkt dat het vergeven van onze ouders, en de manier waarop we over hen spreken, van grote invloed is op onze godservaring, vooral onze relatie met God de Vader en het vertrouwen in Hem. Laatst ging ik met een cliënt op zoek in zijn verleden naar een moment waarop zijn vader iets vaderlijks in zijn leven had gedaan. Iets wat hem vertrouwen gaf, of bevestiging. Hij moest lang denken en zoeken. Hij was niet gewend om zo over zijn vader te praten. Hij had de gewoonte aangenomen zijn vader Cees te noemen in plaats van pappa, pa of vader. Verder had hij vooral veel energie gestoken in het loskomen van de wettische neigingen van zijn vader. Niet onterecht, en zelfs noodzakelijk om zich verder te kunnen ontwikkelen. Ik geloof dat je je eigen ouders een keer eerlijk moet durven bekijken. Je mag iets van hen vinden. Van hun opvoedingsstijl, van hun omgang met jou. Van hun sterke en zwakke kanten. Maar hij bleef worstelen met zijn vertrouwen in God de Vader. Tot we in zijn herinneringen gingen zoeken naar de momenten waar zijn vader iets van God de Vader had laten zien. Dat moment heb ik uitvergroot met hem en hij heeft het tot zich door laten dringen. Daarna heb ik hem de opdracht gegeven om

20

Als U God bent, doe dan iets ... !

14 november 2008 11.01 uur.

*Samen met Hem kruisigden ze twee misdadigers,
de een rechts van Hem, de ander links.*

Mattheüs 27 vers 38

Gisterochtend las ik het verhaal van de kruisiging. Hoewel ik het misschien al honderden malen heb gelezen en gehoord, blijft deze geschiedenis me altijd treffen. En het lijkt wel of je oog elke keer weer op iets anders valt. Deze keer viel me op hoe verschillend de vier evangelieschrijvers de criminelen beschrijven die met Jezus gekruisigd werden. Mattheüs en Markus hebben het over 'rovers'. Lukas noemt hen 'boosdoeners'. En Johannes beschrijft hen als 'de anderen die met Jezus gekruisigd werden'.

Verder viel me op dat Mattheüs en Markus de rovers beschrijven als *twee* criminelen die *allebei* Jezus bespotten en verwijten maakten, terwijl ze met zijn drieën aan hun kruis hingen. Johannes vertelt verder niets over hen. Alleen Lukas legt een vergrootglas op een paar zinnen die Jezus met één van de boosdoeners uitwisselde.

Alles samenvattend kom je tot de conclusie dat beide boosdoeners eerst dezelfde reactie vertoonden op de martelingen die ze ondergingen. Ze daagden Jezus uit om Zijn Kracht te tonen. 'Als je Gods Zoon bent, doe iets!' En toen Hij niets deed en even machteloos leek als zichzelf, sloegen ze om in gekwelde haat en scholden Hem uit als een hufter waar ze niets aan hadden. Het woord hufter is misschien shockerend om te lezen voor sommigen, maar ik heb al heel wat mensen God als een waardeloze hufter horen uitschelden. Ik heb gearzeld om het zo te schrijven, maar ik weet zeker dat er mensen zijn die zichzelf herkennen in wat ik schrijf. Ik schrijf het omdat er hoop voor je is.

Ik heb zelf God nooit uitgescholden als het leven mij pijn deed, maar ik kan me voorstellen dat iemand zo ver komt. Allemaal hebben we een kruis waar we aan hangen. We oogsten wat we gezaaid hebben. Soms ook wat anderen gezaaid hebben.

21

Onuitblusbaar

27 juni 2007 11.11 uur.

Red Uzelf, kom af van het kruis!

Markus 15 vers 30

Soms doe je ineens van die ontdekkingen. Dingen over God die je ergens allang weet, maar toch ook weer niet écht weet. Vorige week had ik zo'n moment. Het was tijdens een gesprek met een cliënt die er van overtuigd was dat ze van Gods weg was afgedwaald en nu ten prooi was gevallen aan allerlei verleidingen, fouten en dwalingen. Ze was zo onzeker, zo bang, zo radeloos. Ze wist niet meer welke kant ze op moest. 'Ik hoor Gods stem niet meer, ik ben Hem kwijt. Het kruis is onbereikbaar voor me geworden' snikte ze huilend.

Die laatste zin triggerde iets in me. Het kruis onbereikbaar ... Dat is in strijd met alles wat de Bijbel zegt over het kruis. Ineens hoorde ik mezelf zeggen: 'Maria, de Heilige Geest kun je uitblussen, en dat is heel erg en het heeft zeker gevolgen. Maar de Liefde van de Vader en de kracht van het kruis kun je nooit uitblussen. Nooit. Je mag altijd weer opnieuw naar Hem toe, en je mag altijd weer opnieuw naar het kruis met wat er niet goed gegaan is. En als je de Heilige Geest in jezelf hebt bedroefd, dan is terugkeren naar het kruis en naar de Vader het laatste waar Hij je altijd nog bij zal helpen. Want het kruis en de Vader kun je niet uitblussen'.

Ze zat me een tijdje zwijgend aan te staren en zei: 'Ik geloof dat ik dat altijd door elkaar heb gehaald. Ik ben zo bang dat ik de Vader heb teleurgesteld en dat ik nu ook niet meer bij Hem en het kruis terecht kan.' Ik zweeg ook een poosje. 'Welk kind van God kent deze worsteling niet?' dacht ik bij mezelf.

Ik probeer het de laatste dagen meer tot me door te laten dringen hoe ver de liefde van de Vader gaat. Het is onuitblusbaar. Net als het kruis: onverwoestbaar. Hoe Jezus ook uitgescholden, geslagen, beledigd werd, Hij was onvermurwbaar. Niet kapot te krijgen. Hoe je Hem ook uitdaagt van het kruis af te komen, Hij blijft volhouden. Hoe je Gods Geest ook bedroefd hebt: de Vader blijft je liefhebben, en

22

De boom van vraagtekens

25 april 2009 11.24 uur. Dit vond ik een spannend artikel om openbaar te maken. Het is kwetsbaar en persoonlijk. En het kan ook heel verkeerd overkomen of uitgelegd worden. Ik bid dat het goed bij je landt en je mag helpen om met de vraagtekens in je leven om te gaan.

‘Mijn God, mijn God, waarom hebt u mij verlaten?’

Mattheüs 27 vers 46

Hoe zit het met schepping en evolutie? Hoe kan het dat een liefdevolle alwetende God de mens in staat stelt om te zondigen? Waar was God toen miljoenen joden afgeslacht werden; velen smekend om uitredding? Waarom moest het duizenden jaren duren voordat Jezus mens werd en zijn verlossingswerk volbracht? Waarom is er zoveel lijden in de wereld? Waarom is mijn vrouw gestorven? Waarom is het leven zo oneerlijk? Waarom ben ik als kind misbruikt? Waarom heeft mijn kind kanker? Waarom is mijn geliefde niet genezen, nadat er met handoplegging en ziekenzalving gebeden is? Waarom ben ik zo oneerlijk behandeld? Hoe kan een liefdevolle God mensen, die in de strik van de zonde zijn gevallen, naar de hel sturen?

Eerlijke vragen. Legale vragen. Waar in alle eerlijkheid geen mens een echt bevredigend antwoord op heeft. Over sommige vragen is zeker wat te zeggen, maar er blijven altijd vragen over. Ik heb met veel mensen over dit soort vragen gepraat. En er zelf veel over nagedacht. En mee geworsteld. Ik ben uiteindelijk tot de conclusie gekomen dat voor mij *al deze vragen terug te voeren zijn op één enkele vraag*. Een vraag die de moeder aller vragen is: waarom plaatste God de boom van kennis van goed en kwaad in de hof van Eden? Als Hij dat namelijk niet had gedaan was de hele kettingreactie van misleiding, zonde, ziekte en lijden niet ontketend. *Waarom moest die riskante boom er staan?* En als die boom er dan toch moest staan: *waarom zaten er geen tralies omheen?* Waarom werd de boom van het leven wel bewaakt door een engel

23

Vergeving en Godsvertrouwen

24 mei 2008 06.59 uur. Gewijzigd in 2011.

De HEER zal uitspraak doen en beslissen wie van ons beiden in zijn recht staat. Hij zal mijn zaak onderzoeken en verdedigen en mij recht verschaffen tegenover u.

1 Samuel 24 vers 16

Over vergeving is de laatste jaren al veel goeds geschreven. Ook seculiere psychologen hebben de kracht van vergeving ontdekt en publiceren erover. Over het hoe en waarom van vergeving wil ik daarom niet te veel schrijven. Alleen één aspect wil ik graag nog toevoegen aan alles wat al is ontdekt: *vergeven is ten diepste een zaak van Godsvertrouwen*. Ik heb ontdekt dat het soms alleen mogelijk is om te vergeven als je besluit de hele zaak uit handen te geven aan God. En er werkelijk op te vertrouwen dat *God de zaak van je overneemt* en eerlijk zal afhandelen.

Iemand *niet* vergeven betekent dat je een zwaard van beschuldiging en oordeel in je hand hebt wat je voortdurend gericht moet houden op die persoon. Denk aan een scene uit een Robin Hood-achtige film waarin een ridder zijn ongewapende tegenstander met de punt van zijn zwaard in de borst prikt en op die manier onder controle houdt. Je hebt je tegenstander in je handen, alleen zit je zelf ook vast omdat je continu je zwaard op die ander gericht moet houden. Zo is het precies als je iemand iets niet vergeeft. *Je zit vast aan die persoon*.

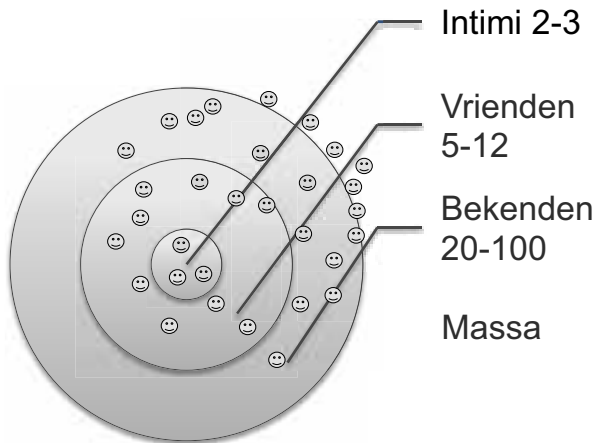
Vergeven is niet 'Oké, zand erover'. En ook niet de ander verontschuldigen ('Je had het ook niet zo kwaad bedoeld.'). Nee, vergeven is 1. de *erkenning* dat er echt iets *ergs* gebeurd is; 2. het uit handen geven van je zwaard aan de 'Grotere Ridder' die het zwaard (de beschuldiging, het verwijt) van je overneemt en je tegenstander ook; 3. vertrouwen dat God *elke zaak eerlijk* zal behandelen (en niet zal bagatelliseren), 4. erop vertrouwen dat God Zelf je *recht zal verschaffen*. Alleen dan is het mogelijk om de meest kwetsende en oneerlijke dingen die je zijn aangedaan aan Hem toe te vertrouwen.

24

De noodzaak van vertrouwelingen

1 mei 2009 13.22 uur.

Veel van mijn cliënten weten dat ik mensen regelmatig adviseer om te investeren in contacten en vriendschappen. Ieder mens heeft een grote groep *bekenden* nodig (tientallen mensen), een kleinere groep *vrienden* (vijf tot tien personen), en maximaal twee tot drie *vertrouwelingen*, intimi, waar je je diepere gevoelens en gedachten mee kunt delen. Mensen waar je echt jezelf bij kunt zijn.

Het belang van vertrouwelingen wordt groter naarmate je meer verantwoordelijkheid draagt in een organisatie (onderneming, kerk) of voor veel mensen (adviseur, pastoraal werker, hulpverlener). Hoe meer verantwoordelijkheid, hoe belangrijker het is dat je emotioneel niet alleen staat. Emotioneel alleen staan zorgt ervoor dat je niet goed meer kunt *relativeren*. Je kunt niet goed meer vaststellen wat belangrijk en minder belangrijk is, zodat je als leider het gevaar loopt de verkeerde prioriteiten te stellen en burn-out te raken. Sekteleiders zijn de meest afschrikwekkende voorbeelden van mensen die geen frisse wind meer door hun emoties laten waaien. Ze herkennen hun eigen verwrongen denkbeelden of gedragspatronen niet meer en

25

Kwetsbaar zijn of sterk zijn?

21 mei 2008 19.24 uur. Dit artikel ontstond nadat ik diverse schrijvende voorbeelden had gezien van mensen die zich stoer hadden opgesteld in situaties waarin ze zich beter kwetsbaar hadden kunnen opstellen. Als je dat doet is het gevolg vaak dat je je kwetsbaar gaat opstellen op plaatsen waar je beter sterk had kunnen zijn ...

*‘Ween niet; zie, de leeuw uit de stam Juda, de wortel Davids, heeft overwonnen om de boekrol en haar zeven zegels te openen.’
En ik zag in het midden van de troon en van de vier dieren en te midden der oudsten een lam staan, als geslacht ...*

Openbaringen 5 vers 5-6

De Bijbel roept mensen regelmatig op om sterk en moedig te zijn. Denk bijvoorbeeld aan de woorden tegen Jozua: ‘Wees sterk en moedig, vrees niet en siddert niet ...’ (Deut. 31). Of de woorden tegen Gideon: ‘Ga heen in deze uw kracht en verlos Israel ...’ (Richt. 6:14). Tegelijkertijd lezen we voorbeelden van mensen, bijv. in de psalmen, die uitgebreid hun zwakten en pijn beschrijven. Bovendien zegt Paulus nog eens: ‘Als ik zwak ben, ben ik sterk.’ Hoe zit het nu? Moeten we nou als christenen juist leren zwak, klein en kwetsbaar te zijn of moeten we juist leren groot en sterk te zijn? Ik spreek dagelijks mensen die het makkelijk vinden om sterk en stoer te zijn tussen anderen. Maar ook mensen die in een soort ziekterol zijn terechtgekomen en het makkelijker lijken te vinden om zwak of zelfs zielig te zijn. Ik wil graag proberen wat orde te scheppen in dit thema. De enige plek waar je zonder problemen zwak, klein en kwetsbaar kunt zijn is bij God de Vader. En af en toe bij de twee, hooguit drie mensen waar je echt vertrouwen in hebt. Iedere relatie waarin je *geforceerd* wordt om kwetsbaar te zijn, je meest intieme zaken bespreekbaar te maken, is niet uit God. Maar ook iedere relatie waarin je *jezelf* forceert om zwak of kwetsbaar te zijn. Kwetsbaar zijn is een vrijwillige *keuze*. In alle

DEEL 6
STRIJD, GROEI EN GENEZING

26

Waarom is seksueel misbruik zo ingrijpend?

22 juni 2008 14.12 uur. Van alle weblog-artikelen die ik heb geschreven heeft dit artikel de meeste stof doen opwaaien op internet. Tientallen mensen met misbruik-ervaringen hebben vragen gesteld, verhalen gestuurd en andere reacties gegeven.

*'Zwijg dan, zusje, hij is je broer; je doet er beter aan het te laten rusten.'
Tamar bleef voortaan bij haar broer Absalom, van het leven afgesneden.*

2 Samuel 13 vers 20

Iedereen maakt in zijn leven wel iets traumatisch mee. Je kunt denken aan 'grote opvallende' zaken als een ongeluk, oorlog, mishandeling, ziekte, kaping, gijzeling of een overval. Maar ook aan minder 'openbare' zaken als een vertrouwenscrisis in relaties, ontrouw van je partner, bedrog, incest, misbruik, etc. Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat bij de 'grote opvallende' traumatische gebeurtenissen slechts een klein deel van de slachtoffers een 'post traumatische stressstoornis' (PTSS) ontwikkelt. Opvallend is dat juist de 'minder opvallende' trauma's, en dan in het bijzonder alles wat met seksueel misbruik te maken heeft, in veel gevallen wel tot PTSS leidt. Hoe komt dat? Waarom verwerken mensen een ernstig ongeval makkelijker dan incest of misbruik? Wetenschappelijk onderzoek kan alleen maar cijfers leveren; de verklaring daarvan blijft altijd interpretatie. Om iets goed te interpreteren heb je een deugdelijke theorie nodig. Of een visie.

Zoals je in mijn artikelen hebt kunnen lezen, leef en werk ik vanuit de visie dat God mensen bedoeld heeft als *heersers* over de aarde. Hoewel dit geen nieuwe visie is (in feite begonnen bij de schepping) is de herontdekking ervan nog wel nieuw. In de afgelopen vijfhonderd jaar zijn er regelmatig nieuwe herontdekkingen gedaan vanuit de Bijbel. Zo is o.a. de vrijheid van de christen opnieuw ontdekt (Maarten Luther),

27

Ouder, volwassene en kind

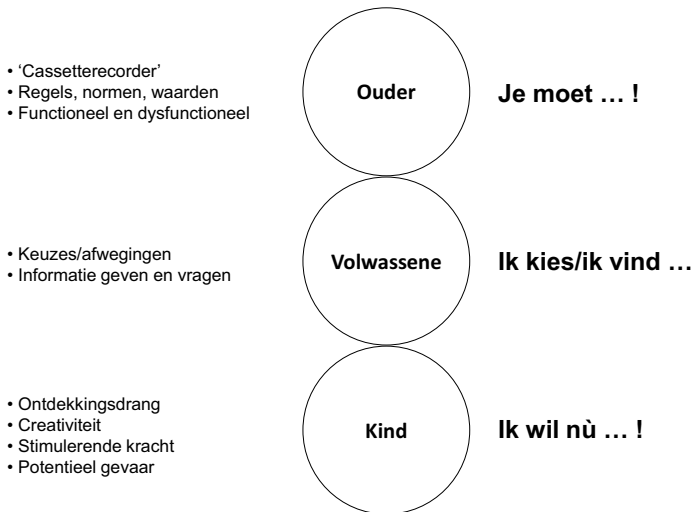
Geschreven in 2001; aangepast en uitgebreid in 2011. Als er in de psychologie iets is wat mij heeft geholpen om het ademen en 'stikken' van de ziel te begrijpen, is het wel Transactionele Analyse. Dit model heeft me geholpen in mijn denken over mensen, relaties, behoeften en conflicten. Het heeft me ook een concreet vertrekpunt gegeven voor het ontwikkelen van luisteren en gesprekstechnieken waarmee je anderen kunt helpen. Goed luisteren is de ander helpen zichzelf nog beter te begrijpen dan hij al deed. Dit model helpt daar bij.

Transactionele analyse, ook wel aangeduid als 'OVK', is naar mijn idee één van de meest krachtige modellen uit de seculiere psychologie. Krachtig omdat het op een inzichtelijke manier, voor iedereen te begrijpen, zowel *psychologische* als ook *sociale* processen zichtbaar maakt. Het brengt de psychologische dynamiek *binnen* een mens in kaart, maar ook de psychologische dynamiek *tussen* mensen. Bovendien biedt het model goede aanknopingspunten om communicatie, dysfunctionele gedachtepatronen en relaties te veranderen. Dit maakt transactionele analyse tot een prettig en functioneel instrument voor hulpverleners. Zowel in een therapeutische setting, als binnen coaching, communicatietrainingen, teambuilding en pastoraat. In het kader van dit boek, waarin met name het onderscheid en de wisselwerking tussen geest en ziel steeds terugkomt, is het goed om te beseffen dat de informatie in dit hoofdstuk voornamelijk het terrein van de *ziel* betreft. De missie van dit boek is om de 'eentalenters' te helpen in het ontwikkelen van de juiste plaatjes in hun geest. Velen zitten vast op het niveau van hun ziel: trauma's, verstoorde relaties, eenzaamheid, afwijzingsgevoelens, verslaving. Ik hoop dat dit hoofdstuk je zal helpen om jezelf en anderen beter te begrijpen. Om de taal van je ziel en die van een ander te verstaan. Om zodoende volwassen relaties te ontwikkelen. Die heb je nodig om in je bestemming te komen.

1. De drie ego-posities

Volgens de transactionele analyse bevinden we ons als mens mentaal altijd in één van de volgende drie egoposities: die van de Ouder, van de Volwassene en van het

Kind. Een egopositie moet je je voorstellen als een pakket van gevoelens, ideeën, gewoontes, gedragsstijlen, dat in een bepaalde situatie geactiveerd wordt. Een soort psychologische ‘modus’. Ik zal ze kort één voor één beschrijven. Om aan te geven dat het om een egopositie gaat, zal ik de termen Ouder, Volwassene en Kind met een hoofdletter schrijven. Als ik de gewone betekenis van deze woorden bedoel, schrijf ik ze met een kleine letter.

Figuur 9: Ouder, Volwassene en Kind egoposities

2. De Ouder - je moet ...!

De Ouder in jezelf is te vergelijken met een cassette recorder die vanaf je geboorte op opnemen wordt gezet. Alles wat je vader, je moeder, leraren op school, de politie, de kerk, grotere broers of zussen, kortom alle gezagsdragers in je leven je meegeven aan regels, normen en waarden, wordt opgeslagen in de Ouder. In deze Ouder zitten allerlei *functionele* en handige regels (bijv.: je moet altijd rechts rijden in het verkeer, je moet grote mensen met u aanspreken, je moet nooit zomaar met onbekende mensen meegaan), maar er kunnen zich ook allerlei *dysfunctionele* regels in bevinden. Bijvoorbeeld: je moet zorgen dat je altijd de beste bent; je moet nooit met een buitenlander trouwen; je moet altijd bij deze kerk blijven; je moet

In deze Ouder bevinden zich ook de typische *streek*-gewoontes. Er zijn streken waar het gebruikelijk is om via de achterdeur bij iemand binnen te lopen. Als je daar woont, wordt de Ouder in jezelf 'geprogrammeerd' met de regel: 'Je moet altijd via de achterdeur naar binnen lopen'. In andere streken van Nederland is het juist *onge-*

28

Volwassen communicatie

7 november 2011 21.35 uur. De uitgangspunten die ik hieronder beschrijf hebben mij altijd erg geholpen om communicatiestoornissen te doorzien. Om dit artikel goed te begrijpen is het handig het voorgaande artikel (Ouder, Volwassen en Kind) eerst te lezen.

Geliefde broeders, onthoud dit goed: ieder mens moet zich haasten om te luisteren, maar traag zijn om te spreken, traag ook in het kwaad worden.

Jakobus 1 vers 19

Volwassen communicatie bestaat uit het eerlijk *uitwisselen van informatie*. De Volwassene in ons doet dat door eerst informatie te *vragen* aan de ander, daarover (kort of lang) na te denken, en vervolgens informatie te *geven*. De informatie kan bestaan uit *meningen* of *gevoelens*. Door deze informatie op een respectvolle manier eerlijk en helder uit te wisselen ontstaat er *ruimte* voor beide (of meerdere) gesprekspartners. Er wordt niet op een Ouderlijke of Kinderlijke manier gemanipuleerd, geheerst, gedramd, uitgedaagd of verdedigd. Volwassen communicatie is de meest zorgvuldige manier om elkaars *ziel* te laten ademen. Dat komt doordat je elkaar al luisterend, vragend en informatie uitwisselend, herkenning kunt geven. Herkenning, begrepen worden is voeding voor de ziel. Het doel van Volwassen communicatie is *inzicht* en wederzijds *begrip*. Je bent als een spiegel voor elkaar. Je geeft de ander herkenning door je reacties. Volwassen communicatie is ook de meest zorgvuldige manier om van hart tot hart te communiceren. Het geeft ademruimte aan je *geest*. Door eerlijk met elkaar te praten, kom je tot jezelf. En dus tot eerlijke conclusies. Juist dan worden leugens in je geest ontmaskerd. Dat kan omdat er geen *oordeel* of (angst voor) manipulatie in Volwassen communicatie zit. Volwassen praten geeft dus ademruimte; zowel op het niveau van de ziel als op het niveau van de geest.

29

Satans missie en strategie

27 april 2009 09.06 uur.

Jullie zullen helemaal niet sterven,' zei de slang. 'Integendeel, God weet dat jullie de ogen zullen opengaan zodra je daarvan eet, dat jullie dan als goden zullen zijn ...

Genesis 3 vers 4-5

Missie: Gods creatie in bezit nemen.

Strategie 1: via afleiding voorkomen dat mensen christen worden. Worden ze toch christen, dan volgt strategie 2.

Strategie 2: via afleiding voorkomen dat christenen hun bestemming, hun ware identiteit en hun talenten ontdekken. Ontdekken ze die toch, dan volgt strategie 3.

Strategie 3: via ontmoediging voorkomen dat christenen hun persoonlijke bestemming bereiken. Bereiken ze die toch, dan volgt strategie 4.

Strategie 4: via splitsing, verdeeldheid en onderlinge conflicten voorkomen dat ze met elkaar een eenheid vormen. Worden ze dat toch, dan volgt strategie 5.

Strategie 5: vermeng hun talenten en hun aanbidding met hoogmoed, egocentrisme, trots, angst en jaloersheid. Lukt dat niet, verspil er dan geen energie meer aan.

Doorzie waar je bent en geef nooit op. Gods Koninkrijk breekt baan met kracht; verbind je altijd aan Hem. Dan kom je echt overal doorheen.

30

Leven in waarheid

Geschreven voor een assertiviteitstraining in de verslavingszorg rond 1997. Later gebruikt bij een cursus voor mensen met eetproblemen.

*Toen Hij zei: 'Ik ben het,' deinsden
ze achteruit en vielen op de grond.*

Johannes 18 vers 16

Wie ben je nou echt? Oei, moeilijke vraag. Wie ben ik echt? Wat moet je daar op antwoorden? Het makkelijkst beantwoorden we dit met een paar algemene kenmerken: ik ben een man van 43. Of een vrouw van 27. Misschien heb je de neiging om als eerste je rol, je baan of je burgerlijke status te noemen: ik ben moeder, ik ben echtgenoot, ik ben alleenstaand, ik ben verpleegkundige, ik ben secretaresse, ik ben Nee. Dat bedoel ik ook niet. Moeders zijn er honderdduizenden in Nederland. Alleenstaanden ook. Verpleegkundigen misschien ook wel. Maar wat voor een moeder, verpleegkundige of alleenstaande ben jij nou? Pfff, da's een lastige vraag. Wat wil je nou precies weten?

Toch wel een heel belangrijke vraag. Je zit hier in therapie om aan *jezelf* te werken. Als je eigenlijk niet weet wie of wat *jezelf* is, wordt dat wel moeilijk. Want aan wie werk je dan eigenlijk? En hoe weet je dan of je dit wel echt wilt: werken aan *jezelf*? Veel mensen weten niet (meer) wie ze zelf zijn, omdat ze zich altijd hebben *aangepast* aan hun omgeving. Misschien hoor jij daar ook wel bij. In situaties waarin je beter maar zelfverzekerd kan overkomen, neem je een zelfverzekerde rol aan, en in situaties waarin het handiger is om wat onzekerder over te komen, neem je een onzekere rol aan. Ga maar eens na wat voor rol je hier in de groep inneemt, en wat voor rol je thuis, of in de kerk, op je werk, of in de familie inneemt. Misschien heb je jezelf wel zoveel verschillende rollen aangeleerd, dat je overal kunt leveren wat het meest *handige* is. Op zich heel makkelijk als je dat kunt. Je past overal tussen. Er is alleen één heel groot

31

De dood als achterdeur

24 juli 2008 20.55 uur. De dood heeft iets engs. Het is voor veel mensen moeilijk om zich in te leven in iemand die graag dood wil. Dat maakt het lastig om iemand die suïcidaal is te helpen. Het voelt veiliger om iemand naar de huisarts te verwijzen en er verder niet te veel over te praten. De verwijzing naar de huisarts kan overigens heel wijs zijn, maar ik hoop dat dit artikel ertoe bijdraagt dat mensen met zelfmoordgedachten beter begrepen worden. En zich ook beter begrepen voelen. Dat er over gepraat kan worden. Dit is een artikel dat ik op mijn weblog heb geplaatst en waar veel reacties op kwamen.

Ze keek me doordringend aan met een wanhopige, verdrietige blik. 'Ik wil zo niet langer meer leven; ik ga er aan kapot. Het doet te veel pijn. Ik kan de eenzaamheid niet meer aan'. Ze was al redelijk op leeftijd, had een moeilijke jeugd gehad. Emotioneel verwaarloosd. Jarenlang had ze gevochten tegen het diepe lege gevoel in zichzelf. De huisarts had haar doorverwezen omdat hij ook niet meer wist wat te doen. Ik luisterde en bad ondertussen. Diagnostisch was het een helder verhaal. Maar wat was de sleutel die op deze situatie zou passen? 'Ik heb een heleboel medicijnen van de afgelopen jaren allemaal bewaard in een tas. Vandaag of morgen neem ik ze in, want het hoeft zo niet meer.' Ineens wist ik dat hier de sleutel zat. Ik zag het als een soort plaatje voor me: de tas met pillen was een achterdeur richting de dood. Die moest dicht. Verder niks.

In de afgelopen jaren heb ik dat vaker gezien; sommige mensen overleven de pijn van het leven, de afwijzing, het misbruik door de dood achter de hand te houden. De tas met de dood erin geeft een veilig gevoel. Als het niet meer gaat, eet je een paar strippen uit de tas en alles is over. Klaar. Verlost. Ik geloof dat ik daar iets van kan begrijpen als ik de levensverhalen van sommige mensen hoor. Ik weet van een cliënt die zich tijdens een gesprek ineens met een schok realiseerde dat het vanaf haar kindertijd een gewoonte was om 's avonds in slaap te vallen met de gedachte 'misschien word ik morgen niet meer wakker'. Het gaf troost en ontspanning om in slaap te vallen. Ze nestelde zich als het ware veilig in deze gedachte als ze onder haar dekbed wegkroop. Maar bijna niemand merkt dat deze veilige achterdeur in de

32

Waarom haat Satan mensen?

24 mei 2008 07.48 uur. Dit artikel heb ik geschreven naar aanleiding van gesprekken met mensen die zwaar ontmoedigd werden terwijl ze zo goed bezig waren. De Bijbel leert ons dat onze strijd nooit tegen mensen is, maar tegen de machten daarachter. Mensen ontmoedigen ons soms met hun ondoordachte reacties. Wij moeten leren van mensen te blijven houden en ons te richten op de geest die ons door die mensen heen ontmoedigt. De beste reactie op Satan is hem ontwapenen met een antwoord. Zo deed Jezus het ook. 'Satan, ga weg achter mij, want ...'. Als je weet waar Satan op uit is en wat hem drijft, en je weet waar je zelf op uit bent en wat jou drijft, maakt dit het makkelijker om hem te weerstaan met een duidelijk antwoord.

Voor christenen is het belangrijk om te weten waarom Satan ons haat. Het verklaart namelijk waarom we aangevallen worden. Deze verklaring helpt ons om de juiste acties te ondernemen in plaats van mopperen, klagen, oordelen, etc. Ik zet hieronder een paar ontdekkingen rondom Satan op een rij die mij persoonlijk hebben geholpen.

Satan, een gevallen aartsengel, heeft een hekel aan ons: 1. omdat niet hij, maar de *mens* de heerschappij over het domein van de zichtbare wereld van God had gekregen; 2. omdat na zijn mislukte coup in de hemel, zijn (aanvankelijk geslaagde) coup op aarde ook ongedaan gemaakt is doordat God zelf *mens* geworden is; 3. omdat de *mens* door het offer van Jezus nu niet alleen op aarde, maar nota bene ook nog eens in de *hemelse gewesten* (het domein van de engelen) mee regeert met Jezus; 4. omdat de *mens* straks in de hemel zelfs Lucifers oorspronkelijke plaats zal innemen (aanbidding rond de troon). Wat hij gezaaid heeft, heeft hij geoogst: hij wilde de hoge positie van een ander hebben. Hij oogst nu dat een ander zijn hoge positie krijgt.

Deze gang van zaken maakt Satan woest. Het drijft hem tot de meest wrede acties die er maar te bedenken zijn. Hij kent God, en dus ook de schepping, en zelfs Gods koninkrijk maar al te goed. Hij weet dus precies van welke wetmatigheden hij gebruik kan maken. Voor ons is het goed om te beseffen, dat *hij* geen ultieme macht over ons heeft, maar ons alleen kan *verleiden* om *onze* macht in *zijn* voordeel te

33

Veranderen ... een paar tips

20 juni 2008 12.48 uur

Als je bezig bent om in je gedachten of je gedrag iets te veranderen, staan er honderden boeken met allerlei veelbelovende adviezen en tips voor je klaar. Hieronder een paar tips waarvan ik in de loop der jaren heb gemerkt dat ze ècht werken. Je kunt het toepassen op verkeerde gewoonten, verslavingsgedrag, negatief denken of praten, te hard rijden, omgang met je kinderen, werkhouding, huiswerk, etc. Deze tips zijn universeel en stuk voor stuk heel belangrijk.

1. Werk aan *één veranderdoel tegelijk*, en laat alle andere aandachtspunten of problemen gewoon even rusten. Je raakt ontmoedigd als je op te veel terreinen tegelijk verandering wil.
2. Kies *elke dag één klein doel*; je dagelijkse doel. Formuleer dat iedere ochtend, en richt je daarop. Zorg dat het een makkelijk haalbaar subdoel is. Morgen zie je weer verder.
3. Werk aan een *positief doel*. Negatieve woorden in een doelstelling (minder ..., niet ..., stoppen met ..., nooit meer ..., ophouden met ..., ik wil van die rotgevoelens af, etc.) werken destructief. Je blijft dan gefixeerd op wat je NIET wilt; uiteindelijk zal dat je steeds meer gaan beheersen. Formuleer wat je WEL wilt met concrete positieve woorden als: 'ik ga vandaag één keer ...'; 'ik train mezelf ... door vier keer per dag ... te doen'; ik geef mezelf drie keer ...'. Werk vooral aan je *sterktes*, niet primair aan je zwakheden.
4. *Praat positief en hoopvol* over je proces. Mopper er niet op, maak het niet belachelijk door grapjes, haal jezelf niet naar beneden. Er is hoop; honderdduizenden mensen naast je hebben het ook voor elkaar gekregen.
5. *Vertrouw op God*. Doe wat je kunt, en vertrouw erop dat God Zijn kracht eraan zal toevoegen. Jij maakt de keuzes, God geeft de kracht. 'Ik vermag alle dingen (ik doe het, ik kies, ik overwin, ik strijd, ik zet iets in beweging) door Hem die mij kracht geeft (God werkt door mijn keuzes heen, met Hem kan ik wat ik alleen niet kan. Hij zal voorzien)'. David gooide een steentje, Mozes hief een staf op, Paulus en Silas gingen zingen, ... God deed het *wonder*.

DEEL 7
ONTDEKKINGEN

34

Lopers voor elk slot

25 september 2008 07.53 uur.

Vanmorgen las ik Psalm 112. Hij begint zo: ‘*Halleluja. Welzalig de man, die de Here vreest, die van harte lust heeft in zijn geboden.*’ Toen ik verder las, kwamen alle zegeningen langs die eraan verbonden zijn als je lust heb in de geboden van God: een gezegend nageslacht, overvloed en rijkdom, geen angst voor roddels, vrede in je hart, standvastigheid, vreugde, ... Telkens weer opnieuw treft het me hoe de wetmatigheden van God een grote zegen zijn voor mensen die ze oprecht zoeken en proberen toe te passen.

Voor alle duidelijkheid: het lukt je via deze geboden *nooit* om een plek in de hemel te verdienen of Gods liefde te verkrijgen. Hoe meer je Gods geboden bestudeert, hoe meer je ervaart dat je zo vaak te kort schiet. De wet is geen haalbare weg om bij God in een goed blaadje te komen. De enige Weg daarvoor is Jezus Christus; accepteren dat Hij dat *wel* voor elkaar heeft gekregen. Hij heeft drieëndertig jaar lang niet gezondigd. Hij heeft zich volledig aan Gods wetten gehouden. Vervolgens heeft Hij zichzelf opgeofferd. Iedereen die daar op vertrouwt, is voor eeuwig behouden. (Even tussendoor: het is heerlijk om dit te schrijven omdat het tijdloos is. Dit gold in 1678, in 1843 en in 2012).

Het ‘lust hebben in zijn geboden’ (ze met enthousiasme en plezier zoeken, ontdekken en toepassen) is alleen weggelegd voor degenen die echt op het offer van Jezus Christus vertrouwen. Je pluist Gods geboden dan niet uit omdat je eeuwige *bestemming* er vanaf hangt, maar omdat je *succes* hier op aarde er wel vanaf hangt. Als je er in faalt (zonde) heb je oprecht verdriet naar God toe, omdat je tekort schiet. Jezus moest daarvoor betalen met zijn eigen bloed. Maar omdat je vertrouwt op dat offer, sta je weer op en ga je verder.

Gisteren sprak ik met de algemeen directeur van een groot bedrijf. Hij had mij twee jaar geleden benaderd vanwege diverse problemen en spanningen in de directie en het managementteam. Samen zijn we gaan zoeken naar de bron van de verwarringen. Er kwam een hoop zaken aan het licht en gisteren konden we samen vaststellen dat God het proces enorm heeft gezegend. We blikten even terug en somden de principes op die we hadden ingezet in alle team-sessies en persoonlijke sessies. Ik

35

De beste inspiratie

13 september 2009 09.00 uur.

Op dat ogenblik verheugde Jezus zich in de Heilige Geest en zei: Ik prijs U, Vader, Heer van de hemel en van de aarde, dat U deze dingen voor wijzen en verstandigen hebt verborgen, en ze aan kleine kinderen hebt geopenbaard. Ja Vader, want zo is het een welbehagen geweest voor U. Alles is Mij overgegeven door mijn Vader; en niemand weet Wie de Zoon is dan de Vader, en Wie de Vader is dan de Zoon, en hij aan wie de Zoon Hem wil openbaren. En terwijl Hij zich afzonderlijk tot de discipelen wendde, zei Hij: Gelukkig de ogen die aanschouwen wat u aanschouwt. Want Ik zeg u, dat vele profeten en koningen hebben gewenst te zien wat u aanschouwt, en zij het hebben het niet gezien, en te horen wat u hoort, en zij hebben het niet geboord.

Lukas 10 vers 21-24

Wat is er voor een mens belangrijker dan het kennen van zijn God? Wat is meer waard dan een blik in het hart van je Schepper? Welke filmbeelden zouden indrukwekkender zijn dan de filmbeelden van jouw schepping, waarin je ziet hoe Hij jou en je toekomst uit stof te voorschijn haalt met zijn handen en zijn stem? Wie kan je meer helderheid geven over je leven dan Degene die jou, je talenten en jouw domein bedacht heeft? Wat maakt meer duidelijk over je identiteit dan het Origineel waar je een unieke replica van bent? God is een Eenheid in Verscheidenheid. Hij is een Team van drie Personen die Alle drie volledig op de Ander gericht zijn. Geen eigenbelang, geen egotripperij, geen competitie, geen angst. Jezus verheugt zich in de Heilige Geest; Hij wordt ondergedompeld in een enorme vreugde. Een heilig plezier. De Heilige Geest leidt Jezus om zich tot zijn Vader te richten en Hem te prijzen. Alsof Hij er plezier in heeft dat zijn twee Metgezellen zich in elkaar verheugen. Als zij het samen goed hebben, één zijn, heeft Hij het ook goed.

36

Spreuken

18 augustus 2008 20.11 uur. Mijn ouders nodigden de hele familie in augustus 2008 uit voor een weekendje Brabant. Op een heerlijke plek onder een paar hoge oude bomen heb ik mijn 'spreuken' eens opgeschreven. Spreuken schrijven is leuk. Het is een zinvolle manier om helder en kernachtig te verwoorden wat je gelooft. Ik hoop dat mijn spreuken je inspireren om je eigen spreuken ook op te schrijven. Het versterkt je geloof en de innerlijke beelden in je geest.

*Het begin van alle kennis is ontzag voor de HEER;
een dwaas veracht de wijsheid en weigert elk onderricht.*

Spreuken 1 vers 7

Vakantie is bij uitstek de gelegenheid om je leven eens van een afstand te bekijken. Je bewust te worden van wat je hebt ontdekt. Door je levenslessen voor jezelf te verwoorden en leesbaar te maken voor je naaste, help je jezelf en misschien ook je naasten. Ik heb in het afgelopen weekend een aantal zaken opgeschreven die ik in de loop der jaren heb geleerd. Ze staan hieronder. In redelijk willekeurige volgorde. Achter iedere zin zit een verhaal, een overtuiging, een ontdekking of ervaring. Misschien dat ik sommige in een volgende publicatie verder kan uitwerken. Maar dit is alvast een deel van mijn persoonlijke conclusies na duizenden gesprekken met mensen en het bestuderen van de Bijbel.

Deze conclusies zijn *ankerpunten* geworden in mijn geest, van waaruit ik mensen coach en begeleid. Ze zorgen ervoor dat ik vrijwel altijd rustig kan luisteren naar alle immense problemen die mensen me voorleggen. Deze ankerpunten geven me een *bouvast* bij het luisteren.

Deze spreuken zijn niet absoluut; ik stel ze graag bij wanneer ik ontdek dat ze niet kloppen of in tegenspraak met de Bijbel zijn. Ik gebruik ze ook niet als een instant antwoord. Het zijn *richtlijnen* van waaruit ik naar mensen luister, vragen stel en uiteindelijk adviezen geef.

DEEL 8
PERSOONLIJKE VISIE

37

Persoonlijke visieformulier

Wat is er mooier dan diep van binnen te beseffen dat je op het goede spoor zit in je leven? Wat geeft meer voldoening dan te merken dat je met je talenten anderen helpt? Wat is meer motiverend dan te leven voor iets dat groter is dan jezelf? Als je dit formulier hebt opgezocht omdat je op zoek bent naar je bestemming in dit leven of omdat je je daar opnieuw op wilt bezinnen, dan zit je goed.

In de afgelopen jaren heb ik met veel mensen uitgebreid mogen praten over hun leven. Over dromen, passies en talenten, maar ook over angsten, twijfels en belemmeringen. Eén van mijn belangrijkste conclusies uit al deze gesprekken is dat echt geluk en echte voldoening niet vanzelf ontstaan. Succes kan je overkomen, maar geluk moet je *zoeken*. Alleen wie *zoekt*, vindt. Denken, praten, luisteren en schrijven horen bij dit zoeken.

In dit formulier heb ik daarom een aantal vragen voor je op een rij gezet. Het is geen test, geen ondernemingsplan en geen goedkope succesformule. Het is niet meer dan een aantal *vragen*. Maar wel die vragen waarvan ik heb gemerkt dat wie ze serieus neemt, dichter bij zijn unieke bestemming komt. Door deze vragen te beantwoorden, geef je woorden aan iets dat zonder woorden nooit bereikt kan worden.

Dit formulier is geschikt voor coaching, therapie, mentoring of school- en beroepskeuzeonderzoek. Maar ook voor functioneringsgesprekken, partner-relatiegesprekken en teamsessies. Ik adviseer je om het ingevulde formulier met iemand te bespreken en daarna te vertalen in een concrete visie of een stappenplan.

Ik wens je van harte veel succes, zegen en plezier met het invullen.

Matthijs Goedegebuure
Talent-coach/gz-psycholoog

Index

A

aanbidden 86
 aanbidding 112, 165
 aanbiddingsleiders 112
 aandeelhouders 94
 aanraking 219
 aanranden 80
 aarde 84
 Abraham 34, 35
 Abraham Lincoln 25
 Absalom 85
 Adam 84, 146, 166
 afpersen 80
 afsplitsing 180
 afwijzing 174
 akker 38
 anorexia 193
 atheïsme 34
 autoriteit 44, 79

B

bekering 137
 bemoedigen 231
 beslissende momenten 227
 bestemming 81, 98
 bevestigers 230
 bevrijding 203
 bevrijdingsgebed 203
 boulimia 193

C

charisma 80, 82

Chet Atkins 54
 christen-ondernemers 94
 cognitieve attributie 34
 cognitieve therapie 46
 competentietests 57
 cortisol 155
 counseling 113
 country 55

D

Darby 165
 David 85
 demonen 15, 218
 depressie 22
 Derek Prince 165
 discipelen 28
 domein 84, 219
 droom 85
 druggebruik 156
 DSM-IV 91

E

eenheid 100
 eentalenter 9
 eentalenters 39
 eenzaamheid 156
 eerlijkheid 211, 219
 egocentrisme 190
 eierstok-kanker 155
 eigenwaarde 220
 Eliza 62
 engelen 15, 16

Eva 166
evangelieschrijvers 135
evangelische christenen 219
evolutie 142

F

Facebook 97
familie-regels 172
Floyd McClung 165

G

gebedsgenezer 104
geborgenheid 167
geest 15
geestelijke autoriteit 78
geestelijke wereld 15, 218
geest en waarheid 112
geld 219
geloofscrisis 121
geluk 111
gemakzucht 28
genezingsdienst 105
genezingsdiensten 104
Gethsemané 146, 159
gevoelsreacties 80
gezondheidszorg 91
godsbeeld 20
goed en kwaad 145

H

hart 19
hartinfarct 155
hechting 167
hechtingsproblemen 22
heelal 96
Heilige Geest 21, 22, 84, 100, 214, 218
hemel 84
Henri Nouwen 165
Heriodas 202

Hof van Eden 84
hoogmoed 190

I

identiteit 43, 204
incest 164
innerlijke beelden 42
inspiratie 226
intelligentie 65, 220
interventie 113
intimiteit 167
intuïtie 101

J

Jarons 10
jazz 55
jazz-muziek 56
Jezus 32, 136
Jim Reeves 54
Johannes 32
Johannes de Doper 202
Johnny Cash 105
Jozef 85

K

kanker 142
karaktervorming 68
Kerry Livgren 33
kind (OVK) 172
kindpositie 173
koningschap 166
koninkrijk der hemelen 44
koninkrijk van God 45
kruis 136, 139, 218

L

levensgeluk 145
levensvisie 225
LinkedIn 97

Lucifer 201

M

macht 83
machtsmiddel 82
machtsmiddelen 82
man 219
manipulatie 83
Markus 135
Mattheus 135
misbruik 79, 80, 111, 164, 180
muziekbusiness 57
muziekindustrie 54

N

nabijheid 167
narcisten 106
negatief zelfbeeld 29
negativiteit 219
nieuwe schepping 15

O

onbewuste 44
onderdrukken 80
onreine geest 166
ontmoediging 190
ontmoedigingen 67
onzichtbare wereld 15
oogsten 99, 147
ouder (OVK) 171
Oude Testament 219
overlevingsmodus 167
overspel 80
overwinning 21

P

paradijs 137
passiviteit 121
pastoraal werkers 112

pastoraat 112
Paulus 18, 86
persoonlijkheidskenmerken 57
persoonlijkheidsontwikkeling 214
Peter Horrobin 79
Petrus 32, 84, 159
pinksterchristenen 219
positief zelfbeeld 218
positiviteit 219
post traumatische stress-stoornis 164
priesterschap 165
profeet 66
proteïne 155
psychiaters 91
psychologen 91
psychologie 218
PTSS 164, 167

R

Ralph Knechtmans 70
regeren 219
relatieproblemen 22, 79
rentmeesterschap 166

S

samenwerkingsverband 68
Satan 15, 18, 218
Sceva 18
schepping 84, 142, 144
seks 111, 165
seksueel misbruik 80, 111, 166, 180
seksuele gemeenschap 165
seksuele trauma's 165
sexverslaafden 105
Skevas 26
slaapproblemen 156
slavernij 25
sociale angst 22
spanningsklachten 156

splitsing 190
stressklachten 155
subdomein 86
succes 96
Syro-Fenicische vrouw 104

T

talent 50, 53, 64
talentassessment 58
talent-coaching 64
talenten 39, 50
talentmanagement 53, 59
therapie 113
tien geboden 82
toekomstbeeld 20
transactieanalyse 170
tweede Adam 84

V

Vader (God) 100, 133, 139, 214
vaderhart van God 165
veiligheid 167
veranderdoel 206
veranderen 206
verbittering 147
verdeeldheid 190
vergeving 106, 150, 151, 220
verkrachten 80
verleiden 80
verontschuldigen 218
verscheidenheid 101

verslaving 156
vertrouwelingen 153
vertrouwenscrisis 164
visioen 32
visionair 93
vloek 218
volwassene 175
volwassene (OVK) 176
voorgangerschap 86
vrijheid 218
vrouw 219

W

wereldbeeld 20, 38, 69
werkgevers 59
wetmatigheden 218
wetticisme 20
wil 110
Willem Ouweneel 79
willen 110
wilskracht 114

Z

zalving 92
zegen 218
zeggenschap 50, 166
zelfbeeld 20, 24
zelfverwijt 147
ziel 20
Zoon (God) 100, 214

Bibliografie

- Collins, J. C. (2001). *Good to great. Waarom sommige bedrijven een sprong vooruit maken... en andere niet*. Amsterdam: Amstel uitgevers.
- Hunter, P. (2005, 10 23). *The Religious Affiliation of Kerry Livgren*. Opgeroepen op 11 5, 2011, van <http://www.adherents.com/>: http://www.adherents.com/people/pl/Kerry_Livgren.html
- Jetten, J., Haslam, C., Haslam, S. A., & Branscombe, N. R. (2009, september 9). Groups as Therapy? Socializing and Mental Health. *Scientific American Mind*.
- Knegtmans, R. (2008). *Toptalent. De negen universele criteria van toptalent*. Amsterdam: Uitgeverij Boom.
- Meijers, M. (2011). *Grace of giving*. London: Tate Publishing & Enterprises.
- MTV Networks. (2010, oktober 18). *Chet Atkins - Biography*. Opgeroepen op oktober 23, 2011, van CMT Get Country: http://www.cmt.com/artists/az/atkins_chet/bio.jhtml

Dankpsalm

Alles wat ik ben
alles wat ik heb
is door U

U bent mijn Bron
van inspiratie
van hoop
geloof
zegen

U bent mijn Succesfactor
mijn verborgen Kracht

Door U heb ik zin in de toekomst
U vult mijn verbeeldingskracht
met ideeën
met visie
met enthousiasme
met beloften

Zonder U was ik niet
waar ik nu al ben
U redde mij
uit de gekste situaties
U heeft mij verbaasd

Help mij steeds
het beste
het eerste
aan U te geven
zodat er ruimte is
voor U

Want ik wil alles
wat U geeft
ik wil niets missen

Laat Uw liefde
het hart zijn
van alles wat ik doe

Uw wetten
werken altijd
ze zijn super
hoe meer ik ze toepas
hoe sterker ik word

Ik vertrouw U blind
verder niemand
Dus accepteer ik
iedereen zoals hij is
Nooit meer teleurgesteld
want niemand is als U

U bent het beste
van alles wat ik heb

Amen